

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

Будинки і споруди

ЗАКЛАДИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

ДБН В.2.2-4:2018

Видання офіційне

Київ

Міністерство регіонального розвитку, будівництва
та житлово-комунального господарства України

2018

ПЕРЕДМОВА

- 1 РОЗРОБЛЕНО: Публічне акціонерне товариство "Український зональний науково-дослідний і проектний інститут по цивільному будівництву" (ПАТ "КІЇВЗНДІЕП")
- РОЗРОБНИКИ: **Б. Губов**; **М. Коренюк**, канд. техн. наук; **В. Куцевич**, д-р архіт. (науковий керівник); **Б. Польчук**; **І. Чернядьєва**
- ЗА УЧАСТЮ: ДУ "Інститут громадського здоров'я ім. О.М.Марзєєва НАМН України" (**В. Акіменко**, д-р мед. наук; **С. Гозак**, д-р мед. наук; **В. Махнюк**, д-р мед. наук; **Н. Полька**, д-р мед. наук; **П. Семашко**, д-р мед. наук; **Н. Стеблій**, канд. біол. наук; **А. Яригін**, канд. біол. наук)
- Український науково-дослідний інститут цивільного захисту (**В. Лясковський**; **В. Ніжник**, канд. техн. наук; **Р. Уханський**, канд. техн. наук; **С. Чаркас**)
- Київський національний університет будівництва та архітектури (**Л. Ковальський**, д-р архіт.; **О. Сергейчук**, д-р техн. наук)
- ТК 306 "Інженерні мережі та споруди" (**В. Пирков**, канд. техн. наук; **О. Сізов**, канд. техн. наук)
- 2 ВНЕСЕНО: Департамент з питань проектування об'єктів будівництва, технічного регулювання та науково-технічного розвитку Мінрегіону України
- 3 ПОГОДЖЕНО: Міністерство освіти і науки України (лист від 05.04.2018 № 1/12-3326)
Міністерство охорони здоров'я України (лист від 05.03.2018 № 05.1-08/ 5837)
Державна служба України з надзвичайних ситуацій (лист від 11.12.2017 № 02-17748/261)
- 4 ЗАТВЕРДЖЕНО: Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 25.04.2018 № 107
- НАБРАННЯ ЧИННОСТІ: з першого числа місяця, що настає через 90 днів з дня їх опублікування в офіційному друкованому виданні Міністерства "Інформаційний бюлетень Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України" (з 2018-10-01)
- 5 НА ЗАМІНУ: ДБН В.2.2-4-97 "Будинки та споруди дитячих дошкільних закладів"

Мінрегіон України, 2018

Видавець нормативних документів у галузі будівництва
і промисловості будівельних матеріалів Мінрегіону України
Державне підприємство "Укрархбудінформ"

ЗМІСТ

	С.
1 Сфера застосування	1
2 Нормативні посилання	1
3 Терміни та визначення понять	4
4 Загальні положення	5
5 Вимоги до забудови ділянки	6
6 Об'ємно-планувальні рішення	8
Загальні вимоги	8
Приміщення дитячих груп	10
Приміщення для музичних, фізкультурних, навчальних занять та ігор	12
Медичні приміщення	13
Службово-побутові приміщення	14
Харчоблок	16
Пральня	17
7 Вимоги механічного опору та стійкості	17
8 Інженерне обладнання будівель	18
Сміттезбирання	18
Водопостачання та каналізація	18
Опалення та вентиляція	19
Електропостачання, електрообладнання та електроосвітлення	20
Системи зв'язку та сигналізації	21
9 Пожежна безпека	22
10 Безпека та доступність у використанні	25
11 Санітарно-гігієнічні вимоги	26
12 Довговічність і ремонтпридатність	30
13 Вимоги до енергоефективності та енергозбереження	31
Додаток А	
Максимальна наповнюваність груп загального розвитку та санаторного типу у закладах дошкільної освіти (ясла, дитячі садки, ясла-садки, будинки дитини) та групах короткотривалого перебування	33
Додаток Б	
Вимоги до проектування спеціальних закладів дошкільної освіти і групових осередків для дітей з фізичними та (або) інтелектуальними порушеннями	34
Додаток В	
Санітарно-технічне обладнання будівель закладів дошкільної освіти	38
Додаток Г	
Бібліографія	39

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

Будинки і споруди ЗАКЛАДИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Здания и сооружения
УЧРЕЖДЕНИЯ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
Buildings and construction
OF PRE-SCHOOL EDUCATIONAL INSTITUTIONS

Чинні від 2018-10-01

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

Ці будівельні Норми поширюються на проектування нових і реконструкцію існуючих будівель закладів дошкільної освіти різних типів (функціонуючих автономно та як структурні підрозділи інших закладів освіти), а також приміщень для груп короткотривалого перебування дітей, що входять до складу будівель іншого призначення.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цих Нормах є посилання на такі нормативно-правові, нормативні акти:

Кодекс цивільного захисту України від 02 жовтня 2012 року № 5403-VI

Закон України "Про освіту" від 05 вересня 2017 року № 2145-VIII

Закон України "Про дошкільну освіту" від 11 липня 2001 року № 2628-III

Закон України "Про регулювання містобудівної діяльності" від 17 лютого 2011 року № 3038-VI

Постанова Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003 року № 305 "Про затвердження Положення про дошкільний навчальний заклад"

Наказ Міністерства освіти і науки України від 20 лютого 2002 року № 128 "Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах" (zareєстрований в Міністерстві юстиції України 06 березня 2002 року за № 229/6517)

Наказ Міністерства освіти і науки України від 27 березня 2006 року № 240/165 "Про затвердження Порядку комплектування дошкільних навчальних закладів (груп) компенсуючого типу" (zareєстрований в Міністерстві юстиції України 11 квітня 2006 року за № 414/12288)

Наказ Міністерства освіти і науки України від 06 лютого 2015 № 104/52 "Про затвердження Порядку комплектування інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах" (zareєстрований в Міністерстві юстиції України 26 лютого 2015 року за № 224/26669)

Наказ Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України від 17 квітня 2006 року № 298/227 "Про затвердження Інструкції з організації харчування дітей у дошкільних навчальних закладах" (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 05 травня 2006 року за № 523/12397)

НПАОП 40.1-1.32-01 Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок

ДСанПіН 2.2.4-171-10 Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною

ДСанПіН 8.2.1-181-2012 Полімерні та полімервмісні матеріали, вироби і конструкції, що застосовуються у будівництві та виробництві меблів. Гігієнічні вимоги

ДСанПіН 145-2011 Державні санітарні норми і правила утримання територій населених місць

ДСН 239-96 Державні санітарні норми і правила захисту населення від впливу електромагнітних випромінювань

ДСП 173-96 Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів

СР 234-2016 Санітарний регламент для дошкільних навчальних закладів

ДБН Б.2.2-5:2011 Благоустрій території

ДБН Б.2.2-12:2018 Планування і забудова територій

ДБН В.1.1-7:2016 Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги

ДБН В.1.1-12:2014 Будівництво у сейсмічних районах України

ДБН В.1.1-24:2009 Захист від небезпечних геологічних процесів. Основні положення проектування

ДБН В.1.1-46:2017 Інженерний захист територій, будинків і споруд від зсувів і обвалів. Основні положення

ДБН В.1.1-31:2013 Захист територій, будинків і споруд від шуму

ДБН В.1.1-45:2017 Будівлі і споруди в складних інженерно-геологічних умовах. Загальні положення

ДБН В.1.1-46:2017 Інженерний захист територій, будинків і споруд від зсувів і обвалів. Основні положення

ДБН В.1.2-2:2006 Навантаження і впливи. Норми проектування

ДБН В.1.2-4:2006 Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони)

ДБН В.1.2-6:2008 Основні вимоги до будівель і споруд. Механічний опір та стійкість

ДБН В.1.2-7:2008 Основні вимоги до будівель і споруд. Пожежна безпека

ДБН В.1.2-8:2008 Основні вимоги до будівель і споруд. Безпека життя і здоров'я людини та захист навколишнього природного середовища

ДБН В.1.2-9:2008 Основні вимоги до будівель і споруд. Безпека експлуатації

ДБН В.1.2-10:2008 Основні вимоги до будівель і споруд. Захист від шуму

ДБН В.1.2-11:2008 Основні вимоги до будівель і споруд. Економія енергії

ДБН В.1.2-14:2009 Загальні принципи забезпечення надійності та конструктивної безпеки будівель, споруд, будівельних конструкцій та основ

ДБН В.2.1-10:2009 Основи та фундаменти будинків і споруд. Основні положення проектування

ДБН В.2.2-5-97 Захисні споруди цивільної оборони

ДБН В.2.2.9-2009 Громадські будинки та споруди. Основні положення

ДБН В.2.2-13-2003 Спортивні та фізкультурно-оздоровчі споруди

ДБН В.2.2-15-2005 Житлові будинки. Основні положення

ДБН В.2.2-17:2006 Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення

ДБН В.2.5-23-2010 Проектування електрообладнання об'єктів цивільного призначення

ДБН В.2.5-28:2006 Природне і штучне освітлення

ДБН В.2.5-39:2008 Зовнішні мережі та споруди. Теплові мережі

ДБН В.2.5-56:2014 Системи протипожежного захисту

ДБН В.2.5-64:2012 Внутрішній водопровід та каналізація. Частина I. Проектування. Частина II. Будівництво

ДБН В.2.5-67:2013 Опалення, вентиляція та кондиціонування

ДБН В.2.5-74:2013 Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування

ДБН В.2.5-77:2014 Котельні

ДБН В.2.6-31:2016 Теплова ізоляція будівель

ДБН В.2.6-98:2009 Бетонні та залізобетонні конструкції. Основні положення

ДБН В.2.6-161:2010 Дерев'яні конструкції. Основні положення

ДБН В.2.6-162:2010 Кам'яні та армокам'яні конструкції. Основні положення

ДБН В.2.6-198:2014 Сталеві конструкції. Норми проектування, виготовлення і монтажу

ДБН В.2.6-220:2017 Покриття будівель і споруд

ДСТУ 7246:2011 Дизайн і ергономіка. Сигналізатори звукові немовних повідомлень. Загальні вимоги ергономіки

ДСТУ Б А.2.2-7:2010 Розділ інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у складі проектної документації об'єктів

ДСТУ Б А.2.2-8:2010 Розділ "Енергоефективність" у складі проектної документації

ДСТУ Б В.1.2-3:2006 Прогини і переміщення. Вимоги проектування

ДСТУ Б В.2.5-38:2008 Улаштування блискавкозахисту будівель і споруд (IEC 62305:205, NEQ)

ДСТУ Б В.2.5-82:2016 Електробезпека в будівлях і спорудах. Вимоги до захисних заходів від ураження електричним струмом

ДСТУ Б В.2.6-145:2010 Захист бетонних і залізобетонних конструкцій від корозії. Загальні технічні вимоги (ГОСТ 31384-2008, NEQ)

ДСТУ-Н Б А.2.2-5:2007 Настанова з розроблення та складання енергетичного паспорта будинків при новому будівництві та реконструкції

ДСТУ-Н Б А.2.2-13:2015 Енергетична ефективність будівель. Настанова з проведення енергетичної оцінки будівель

ДСТУ-Н Б Б.2.2-7:2013 Настанова з улаштування контейнерних майданчиків

ДСТУ-Н Б В.1.1-27:2010 Будівельна кліматологія

ДСТУ-Н Б В.1.1-32:2013 Настанова з проектування захисту від шуму в приміщеннях засобами звукопоглинання та екранування

ДСТУ-Н Б В.1.1-33:2013 Настанова з розрахунку та проектування захисту від шуму сельбищних територій

ДСТУ-Н Б В.1.1-34:2013 Настанова з розрахунку та проектування звукоізоляції огорожувальних конструкцій житлових і громадських будинків

ДСТУ-Н Б В.1.1-35:2013 Настанова з розрахунку рівнів шуму в приміщеннях і на територіях

ДСТУ-Н Б В.1.2-13:2008 Настанова з основи проектування конструкцій (EN 1990:2002, IDN)

ДСТУ-Н Б В.2.2-27:2010 Будинки і споруди. Настанова з розрахунку інсоляції об'єктів цивільного призначення;

ДСТУ-Н Б В.2.2-31:2011 Настанова з облаштування будинків і споруд цивільного призначення елементами доступності для осіб з вадами зору та слуху

ДСТУ-Н Б В.2.5-78:2014 Настанова з улаштування антикригових електричних кабельних систем на покриттях будівель і споруд та в їх водостоках

ДСТУ-Н Б В.2.5-83:2016 Настанова з проектування засобів і обладнання зовнішнього освітлення міст, селищ та сільських населених пунктів

ДСТУ-Н Б В.2.6-214:2016 Настанова з улаштування та експлуатації дахів будинків, будівель і споруд

ДСТУ Б EN 13779:2011 Вентиляція громадських будівель. Вимоги до систем вентиляції та кондиціонування повітря (EN 13779:2007, IDT)

ДСТУ Б EN 15232:2011 Енергоефективність будівель. Вплив автоматизації, моніторингу та управління будівлями (EN 15232:2007, IDT)

ДСТУ Б EN 15251:2011 Розрахункові параметри мікроклімату приміщень для проектування та оцінки енергетичних характеристик будівель по відношенню до якості повітря, теплового комфорту, освітлення та акустики (EN 15251:2007, IDT)

ДСТУ EN 1434-6:2017 Теплолічильники. Частина 6. Монтаж, введення в експлуатацію, контроль в експлуатації та технічне обслуговування (EN 1434-6:2015, IDT)

ДСТУ EN ISO 4064-5:2014 Лічильники холодної питної води та гарячої води. Частина 5. Вимоги до встановлення (EN ISO 4064-5:2014, IDT)

ДСТУ ISO 2631-1:2004 Вібрація та удар механічні. Оцінка впливу загальної вібрації на людину

ДСТУ ISO 4190-3:2001 Установка ліфтова (елеваторна). Частина 3. Ліфти службові класу V (ISO 4190-3:1982, IDT)

ДСТУ ISO 6309:2007 Протипожежний захист. Знаки безпеки. Форма та колір (ISO 6309:1987, IDT)

ДСТУ 7313:2013 Знаки безпеки та системи евакуації фотолюмінесцентні. Загальні вимоги та методи контролювання

ГБН В.2.2-34620942-002:2015 Лінійно-кабельні споруди телекомунікацій. Проектування

ПУЕ:2017 Правила улаштування електроустановок

ДГН 6.6.1-6.5.001-98 Державні гігієнічні нормативи. Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97)

ДСН 3.3.6.037-99 Державні санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку

ДСН 3.3.6.039-99 Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації

ГОСТ 12.1.044-89 Пожаровзрывоопасность веществ и материалов. Номенклатура показателей и методы их определения (Пожаровзрывобезопасность речовин і матеріалів. Номенклатура показників та методи їх визначення)

ГОСТ 12.4.026-76 Система стандартов безопасности труда. Цвета сигнальные и знаки безопасности (Система стандартів безпеки праці. Кольори сигнальні та знаки безпеки)

3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

У цих будівельних Нормах використані терміни, установлені у Законі України від 05 вересня 2017 року № 2145-VIII "Про освіту", Законі України від 11 липня 2001 року № 2628-III "Про дошкільну освіту": будинок дитини, дитячий садок, заклад дошкільної освіти компенсуючого типу, групи короткотривалого перебування, центр розвитку дитини, ясла, ясла-садок; у Законі України від 17 лютого 2011 року № 3038-VI "Про регулювання містобудівної діяльності": червоні лінії; у Кодексі цивільного захисту України від 02 жовтня 2012 року № 5403-VI: захисні споруди цивільного захисту, інженерно-технічні заходи цивільного захисту, споруди подвійного призначення; у Положенні про дошкільний навчальний заклад, затв. постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003 року № 305: дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу, санаторний дошкільний навчальний заклад, спеціальний дошкільний навчальний заклад; у наказі Міністерства освіти і науки України від 06 лютого 2015 року № 104/52 "Про затвердження Порядку комплектування інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах": інклюзивна група.

Інші терміни вживаються у наказі Міністерства освіти і науки України від 20 лютого 2002 року № 128 "Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах" (зареєст-

рований в Міністерстві юстиції України 06 березня 2002 року за № 229/6517, а також наказі Міністерства освіти і науки України від 27 березня 2006 року № 240/165 "Про затвердження Порядку комплектування дошкільних навчальних закладів (груп) компенсуючого типу" (zareєстрований в Міністерстві юстиції України 11 квітня 2006 року за № 414/12288).

Нижче подано терміни, додатково вжиті в цих будівельних Нормах, та визначення позначених ними понять

3.1 група короткотривалого перебування дітей

Група, яка створюється для догляду та розвитку дітей з терміном перебування до 4 год, що функціонує без обов'язкової організації харчування дітей (відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України і Міністерства охорони здоров'я України від 17 квітня 2006 року № 298/227).

3.2 груповий осередок

Блок взаємозв'язаних приміщень (роздягальня, ігрова, спальня, туалетна, буфетна), призначений для основного перебування групи дітей одного (або різного) дошкільного віку в будівлях ясел, дитячих садків, ясел-садків.

3.3 житловий осередок

Блок взаємозв'язаних приміщень для проживання однієї групи дітей у будинках дитини (роздягальня, ігрова, спальня, веранда для сну на свіжому повітрі, туалетна, буфетна, комора, кімната персоналу з душовою, а також приміщення для сушіння одягу, зберігання колясок, зберігання сезонних речей).

3.4 комплекс

Поєднання в одній структурі різних структурних елементів. Включає структурні підрозділи різних закладів освіти, які розміщуються в окремо розташованих будівлях або з'єднаних переходами корпусами чи поєднаних між собою блоками однієї будівлі.

4 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1 До ясел, дитячих садків і ясел-садків можуть входити групи з різним режимом роботи: денні, цілодобові, короткотривалого перебування, а також санаторні, спеціальні у закладах компенсуючого та комбінованого типу, інклюзивні для дітей з особливими освітніми потребами.

4.2 Розрахункова кількість дітей у вікових групах закладів дошкільної освіти та групах короткотривалого перебування дітей дошкільного віку приймається згідно з обов'язковим додатком А. Кількість і співвідношення вікових груп слід приймати за завданням на проектування.

4.3 Місткість ясел, дитячих садків і ясел-садків не повинна перевищувати 300 місць (16 груп), будинків дитини – не більше ніж 200 місць.

4.4 Заклади дошкільної освіти місткістю до 160 місць дозволяється об'єднувати із закладами загальної середньої освіти, створюючи тим самим комплекси, а в селищах міського типу та селах при місткості до 120 місць – з житловими приміщеннями для обслуговуючого персоналу.

4.5 У закладах загальної середньої освіти сіл і селищ та школах-інтернатах можуть створюватися дошкільні відділення, місткість яких визначають завданням на проектування.

4.6 Приміщення для груп короткотривалого (до 4 год) перебування дітей дошкільного віку дозволяється передбачати у першому-другому поверхах житлових будинків (з окремим від житла входом) та громадських центрах житлових утворень. Кількість груп має визначатися за завданням на проектування згідно з місцевими умовами.

4.7 Будівлі і обладнання закладів дошкільної освіти слід проектувати із сертифікованих матеріалів, у тому числі з урахуванням вимог ДСанПіН 8.2.1-181.

5 ВИМОГИ ДО ЗАБУДОВИ ДІЛЯНКИ

5.1 Будівлі закладів дошкільної освіти слід розміщувати на окремих земельних ділянках, що розташовуються згідно з вимогами ДБН Б.2.2-12 і ДСП 173.

Земельні ділянки вбудовано-прибудованих закладів дошкільної освіти (відповідно до 6.1) не входять до прибудинкової території житлових будинків, з якими вони блокуються.

Для груп короткотривалого перебування дітей, що розміщуються в будівлях іншого призначення, окремі земельні ділянки не передбачаються.

5.2 Дозволяється безпосереднє примикання ділянок ясел, дитячих садків і ясел-садків до торців житлових будинків без вікон, до яких прибудовується зазначений заклад дошкільної освіти з урахуванням протипожежних вимог ДБН Б.2.2-12.

Ділянки закладів дошкільної освіти з квартирою для персоналу можуть блокуватися з присадибними ділянками, але з обов'язковим відокремленням огорожею або смугою зелених насаджень. Господарські зони в такому разі можуть суміщуватися.

5.3 Площі земельних ділянок закладів дошкільної освіти, що розміщуються у житловій забудові, з розрахунку на одне місце рекомендується приймати згідно з таблицею 1; в закладах освіти (комплексах), що включають підрозділи дошкільної та загальної середньої освіти, площу на одне місце слід приймати не менше вказаних у ДБН Б.2.2-12.

Таблиця 1

Найменування закладу	Місткість закладу, місць	Площа на одне місце, м ²
Ясла, дитячі садки, ясла-садки	До 40	50
Ясла, дитячі садки, ясла-садки	Більше 40 до 80	45
Будинки дитини		40
Ясла, дитячі садки, ясла-садки, будинки дитини	Понад 80	40

5.4 Скорочення площ ділянок за рахунок озеленення допускається:

- в умовах реконструкції та щільної забудови – до 20 %;
- при уклоні рельєфу більше 20 % – до 15 %;
- для закладів дошкільної освіти, вбудованих та вбудовано-прибудованих до житлових будинків – до 10 %.

5.5 Озеленення ділянок закладів дошкільної освіти повинно становити не менше ніж 20 м² на одне місце.

В умовах реконструкції будівель та щільної забудови або прилягання ділянок закладів дошкільної освіти безпосередньо до лісових або паркових територій допускається зменшення площі озеленення на 30 % або до 14 м² на місце в закладі дошкільної освіти. До розрахункової площі озеленення слід включати газони, майданчики з трав'яним покриттям, квітники, город-ягідник або "екологічну стежину" (відповідно до 5.14).

5.6 Ділянки закладів дошкільної освіти повинні обладнуватися поливальним водопроводом (на площах озеленення рекомендується передбачати автоматичну систему поливу) і мати огорожу заввишки не менше ніж 1,6 м. По периметру ділянки створюється захисна смуга із дерев, чагарників і газонів завширшки не менше ніж 3 м.

При висаджуванні дерев та чагарників враховують умови інсоляції, сонце-, вітро-, шумо-, пилозахисту приміщень будівлі та майданчиків.

5.7 На земельній ділянці повинні передбачатись такі функціональні зони: забудови, групових майданчиків, спортивно-ігрова, юних натуралістів та господарська. Зазначені зони та території майданчиків рекомендується розмежовувати живою огорожею.

5.8 Зона забудови ділянки включає капітальні будівлі, криті переходи та інші споруди. Будівлі повинні розташовуватися не ближче 25 м від червоної лінії вулиць; для сільських населених пунктів за містобудівного обґрунтування ця відстань може бути скорочена. Відстань від будівель до найближчих житлових будинків приймається за вимогами інсоляції та освітленості, а також за протипожежними вимогами ДБН Б.2.2-12. При розходженні санітарних та протипожежних нормативів приймається більша відстань.

До всіх будівель зони забудови повинні передбачатись під'їзди завширшки не менше ніж 3,5 м з твердим покриттям для пожежних машин, які мають забезпечувати доступ пожежних підрозділів у кожне приміщення закладу дошкільної освіти.

Необхідно забезпечити під'їзд автомашини з дитиною з інвалідністю до входу в осередок для інклюзивної групи (відповідно до 6.12) та до головного входу закладу.

5.9 У зоні групових майданчиків слід передбачати майданчики для дітей ясельного віку до трьох років площею із розрахунку не менше ніж $8,0 \text{ м}^2$ на місце, майданчики для дітей віком від трьох до шести років площею не менше ніж $7,5 \text{ м}^2$ на місце, тіньові навіси за кількістю групових майданчиків площею не менше ніж 40 м^2 кожен. Навіси до площі майданчиків не включаються. Для груп короткотривалого перебування дітей, що розміщуються в нежитлових приміщеннях житлових будинків, додаткові ігрові майданчики не влаштовуються (використовуються дитячі майданчики житлових будинків).

5.10 Майданчики для дітей ясельного віку повинні мати трав'яне покриття, майданчики для дошкільників садових груп – частково трав'яне і частково (не більше ніж 60 м^2) ґрунтове покриття з домішками твердих дрібнозернистих сертифікованих місцевих будівельних матеріалів.

5.11 Спортивно-ігрова зона закладів дошкільної освіти місткістю до 160 місць включає фізкультурний майданчик, призначений для одночасного використання однією групою. Для закладів більше 160 місць передбачається два фізкультурних майданчики – для ясельних і садових груп. Майданчики слід проектувати площею із розрахунку не менше ніж $13,5 \text{ м}^2$ на одну дитину в групі. Покриття майданчиків виконуються з сертифікованих матеріалів.

5.12 На фізкультурному майданчику для занять садових груп повинні бути передбачені: місце для гімнастичних снарядів, бігова доріжка завдовжки не менше 30 м, яма для стрибків і лужок для рухливих ігор. При об'єднанні майданчиків допускається створення дитячого міністадіону площею не менше ніж 400 м^2 .

Для загартування дітей та організації ігор з водою в спортивно-ігровій зоні слід передбачати гідромайданчик з твердим покриттям, на якому допускається влаштування плескального басейну завглибшки 0,25 м з підведенням водопровідної води та відведенням стічної води до системи централізованого водовідведення.

5.13 Відстань від групових, фізкультурних, ігрових майданчиків до найближчих житлових будинків приймається не менше ніж 12 м, а у разі розміщення вбудовано-прибудованого до житлового будинку закладу дошкільної освіти (відповідно до 6.1) має дотримуватися така ж відстань від групових і фізкультурного майданчиків до вікон житлових приміщень.

Майданчики слід з'єднувати кільцевою доріжкою з твердим покриттям завширшки не менше 1,5 м, розміткою та встановленням шляхових знаків для навчання правилам поведінки пішоходів, їзди на велосипедах і педальних машинах (рекомендується влаштування спеціального майданчика для навчання правилам поведінки пішоходів на вулиці). Кільцева доріжка може бути суміщена з об'їздом навколо будівель.

5.14 Зона юних натуралістів в яслах, дитячих садках і яслах-садках повинна мати ділянки овочевих і плодово-ягідних культур або "екологічну стежину" (з куточками лісу, луків, городу, саду, квітника) загальною площею з розрахунку $0,75 \text{ м}^2$ на місце у садових групах, а в будинках дитини – площею $0,5 \text{ м}^2$ на місце. Додатково допускається обладнувати зоокуточок площею не менше ніж 30 м^2 .

5.15 Господарську зону слід проектувати площею: для ясел, дитячих садків і ясел-садків місткістю до 40 місць – не менше ніж 70 м², місткістю понад 40 до 120 місць, а також будинків дитини – не менше ніж 100 м²; для ясел, дитячих садків і ясел-садків місткістю понад 120 місць – не менше ніж 150 м²; для будинків дитини понад 100 місць – не менше ніж 200 м².

У селищах і селах в разі відсутності централізованих систем теплопостачання, водовідведення тощо наведені показники можуть бути збільшені виходячи з місцевих умов за завданням на проектування.

5.16 Господарська зона повинна розміщуватись біля входу до виробничих приміщень харчоблоку і пральні, відокремлюватись від групових і фізкультурних майданчиків, мати тверде покриття та самостійний в'їзд, ізольований від входів на ділянку. В господарській зоні передбачається контейнерний майданчик (згідно з ДСТУ-Н Б В.2.2-7, ДСанПіН 145, 9.2 ДБН В.2.2-5); місце для сушіння білизни і постільних речей не менше ніж 15 м²; за необхідності – сарай та овочесховище.

У господарській зоні допускається передбачати автостоянки для тимчасового зберігання автомобілів працівників закладів дошкільної освіти у відповідності з вимогами ДСП 173. Для будинків дитини допускається передбачати гараж для службових автомобілів.

Контейнерний майданчик і гараж повинні розміщуватись не ближче 25 м від будівлі закладу дошкільної освіти, в умовах реконструкції цю відстань допускається скорочувати до 20 м.

6 ОБ'ЄМНО-ПЛАНУВАЛЬНІ РІШЕННЯ

Загальні вимоги

6.1 Заклади дошкільної освіти рекомендується розміщувати в окремо розташованих будівлях. Допускається розміщення:

– вбудованих приміщень груп короткотривалого (до 4 год) перебування дітей дошкільного віку (ясельного до трьох років, садового від трьох до шести-семи років) у 1-2 поверхи житлових та громадських будинків; у житлових будинках ці приміщення необхідно відокремлювати від житлової частини будівлі (квартир) технічним поверхом з протипожежними перекриттями 2-го типу або протипожежним перекриттям 1-го типу з виділенням приміщень у окремий протипожежний відсік. Забезпечити необхідну звукоізоляцію за допомогою звукоізоляційної підвісної стелі за розрахунком;

– вбудованих закладів дошкільної освіти загального розвитку (ясел, ясел-садків, дитячих садків) місткістю до 80 місць (до 4 груп) у 1-2 поверхи житлових будинків за умови відокремлення приміщень закладу дошкільної освіти від житлової частини (квартир) технічним поверхом з протипожежними перекриттями 2-го типу або протипожежним перекриттям 1-го типу з виділенням приміщень у окремий протипожежний відсік. Забезпечити необхідну звукоізоляцію за допомогою звукоізоляційної підвісної стелі за розрахунком;

– вбудовано-прибудованих закладів дошкільної освіти загального розвитку місткістю до 120 місць (до 6 груп) у 1-2 поверхи житлових будинків із урахуванням вимог пожебезпеки 9.4 цих Норм;

– прибудованих закладів дошкільної освіти загального розвитку місткістю до 160 місць (до 8 груп) до житлових будинків із урахуванням 9.4 цих Норм.

Комплекси, що включають структурні підрозділи закладів дошкільної освіти та загальної середньої освіти, можуть складатися з окремо розташованих або зблокованих корпусів, місткість яких приймається з урахуванням 9.1 цих Норм.

6.2 Кількість поверхів закладів дошкільної освіти приймається до двох поверхів з урахуванням 9.1 цих Норм. Триповерхові будівлі закладів дошкільної освіти (крім закладів спеціального типу) дозволяється проектувати у найкрупніших, крупних та великих містах несейсмічних районів за додержання вимог 9.3, 9.7, 9.10 цих Норм та улаштування системи оповіщення про пожежу і управління евакуацією людей не нижче 4-го типу (СО4). В інших населених пунктах триповерхові будівлі закладів дошкільної освіти (крім закладів спеціального типу) дозволяється проектувати на ділянках, що мають складний рельєф, за умови дотримання вимог, які наведені в попередньому

абзаці, та влаштування безпосередніх виходів з 1-го та 2-го поверхів на рівень планувальної позначки землі.

6.3 Висота надземних поверхів будівель закладів дошкільної освіти від підлоги до підлоги наступного поверху повинна прийматися не менше 3,3 м.

У надземних поверхах слід розміщувати приміщення дитячих груп (групові і житлові осередки), зали для музичних і фізкультурних занять, медичні приміщення, харчоблок. На третьому поверсі допускається розташовувати приміщення для старших груп, зали, ігротеку-комп'ютерний клас, кабінет керівника, методкабінет, кімнату завгоспа, комори; в цокольному поверсі – службово-побутові приміщення (крім кабінету керівника та методичного кабінету), а також пральню та кухню, заготівельний цех, мийну кухонного посуду, охолоджувальні камери та комори; в підвальному поверсі – охолоджувальні камери, овочесховище, комори (за винятком комори сухих продуктів), столярно-слюсарну майстерню, що забезпечує функціонування закладу.

Розміщення виробничих приміщень з категорією за вибухопожежною небезпекою вищою ніж "В" у будівлях закладів дошкільної освіти не допускається.

У будівлях закладів дошкільної освіти, що розміщуються на радононебезпечних ділянках, рекомендується на першому поверсі розташовувати приміщення з обмеженим перебуванням дітей (службово-побутові, медичні, харчоблок, пральню тощо) і посилювати герметизацію перекриттів над підвалом.

Висоту підвального поверху та технічного підпілля слід приймати за ДБН В.2.2-9.

6.4 При розробленні об'ємно-планувальних рішень будівель закладів дошкільної освіти для будівництва в різних природно-кліматичних умовах необхідно враховувати вимоги ДСТУ-Н Б В.1.1-27, ДБН В.2.2-9, ДБН В.2.2-17.

Об'ємно-планувальне рішення будівель закладів дошкільної освіти для будівництва у I, II та III кліматичних районах необхідно приймати, як правило, централізованим або блоковим. Будівлі, які розміщуються у степових зонах цих кліматичних районів, можуть мати замкнені або напівзамкнені конфігурації та покрівлі, що вентилюються.

Для будівництва на територіях, які розташовані над гірничими виробками, на просідаючих ґрунтах і зонах з сейсмічністю 7 балів і вище повинні прийматися блокові рішення, які забезпечують розрізку будівлі деформаційними швами на відсіки.

У III, IV і V кліматичних районах на територіях з уклоном рельєфу більше 35 % допускаються ярусні та галерейні рішення.

Влаштування неопалюваних переходів між блоками не допускається.

Рекомендується застосування скатних, шатрових дахів з відповідними рішеннями щодо водовідведення з урахуванням вимог з безпеки, викладених у 10.5 цих Норм.

6.5 У будівлях закладів дошкільної освіти слід передбачати зовнішні входи до приміщень для дітей, а також центральний (службовий) вхід у будівлю. Центральний вхід допускається об'єднувати із входом до приміщень для дітей садового віку.

Зовнішні входи до приміщень для дітей ясельного віку повинні бути самостійними. Загальні входи допускається проектувати з розрахунку не більше ніж на 2 ясельні або 4 садові групи в яслах, дитячих садках і яслах-садках не більше ніж на 4 ясельні групи в будинках дитини.

При зовнішніх входах допускається проектувати хол-вестибюль на 2-4 групи із розрахунку 6 м² на кожну, а на одну групу – шлюз площею не менше ніж 4 м². При холах-вестибюлях і шлюзах дозволяється передбачати дитячі туалети із розрахунку один унітаз і один умивальник на 2-4 групи.

6.6 Зовнішній вхід до вестибюлю, холу або коридору будівель закладів дошкільної освіти слід проектувати з вхідним тамбуром. Зовнішні входи, які ведуть безпосередньо до приміщень дитячих групових осередків, слід проектувати з одним тамбуром для IV кліматичного району та з двома тамбурами в решті кліматичних районів. Перед зовнішніми входами слід влаштувати пандус, який проектується згідно з вимогами ДБН В.2.2-9 і ДБН В.2.2-17.

6.7 Структуру будівель закладів дошкільної освіти необхідно створювати на основі функціонально об'єднаних груп приміщень: дитячих (групових і житлових) осередків; приміщень для музичних, фізкультурних, навчальних занять та ігор; медичних; службово-побутових приміщень; харчоблоку; пральні.

6.8 Вимоги до проектування спеціальних закладів дошкільної освіти і групових осередків для дітей з фізичними та (або) інтелектуальними порушеннями наведені у додатку Б цих Норм.

Приміщення дитячих груп

6.9 Кожна вікова група дітей у закладах дошкільної освіти повинна розміщуватись у приміщеннях групового осередку (ясла, дитячі садки, ясла-садки) або в приміщеннях житлового осередку (будинки дитини). Груповий (житловий) осередок, призначений для дітей певного віку, має бути ізольованим від решти групових (житлових) осередків і повинен мати зручні зв'язки з іншими функціональними групами приміщень.

В яслах, дитячих садках і яслах-садках допускається використання групових осередків універсального типу для дітей ясельного або садового віку.

6.10 Групові осередки для дітей ясельного віку розташовують на першому поверсі у безпосередньому зв'язку з земельною ділянкою.

Під дитячими осередками забороняється розміщувати харчоблок, пральню, комори, столярно-слюсарну майстерню, майстерні з ремонту взуття та одягу, а також інші приміщення, у яких є джерела шуму та вібрацій.

6.11 Мінімальний склад приміщень для груп короткотривалого (до 4 год) перебування дітей має включати: роздягальню, ігрову, туалетну, гардеробну з туалетом для персоналу, підсобне приміщення. Розрахункова площа приміщень має бути не менше ніж 6,0 м² на одне місце.

6.12 Групові осередки ясел, дитячих садків і ясел-садків повинні складатися з роздягальні, ігрової, спальні, туалетної, буфетної. Склад та площі приміщень дитячих осередків, які проектується у сільських закладах дошкільної освіти для змішаних ясельно-садових груп, приймаються як для садових груп.

На першому поверсі будівлі ясел-садків і дитячих садків слід передбачати груповий осередок для інклюзивної групи. В груповому осередку для інклюзивної групи додатково розміщується ресурсна кімната площею не менше ніж 16 м², яка повинна мати вихід у загальний коридор. Двері в такому осередку мають бути завширшки не менше ніж 0,9 м.

У житлових осередках будинків дитини, крім роздягальні, ігрової, спальні, туалетної та буфетної, слід передбачати неопалювану веранду, комору, кімнату персоналу з душовою, приміщення для сушіння одягу та взуття, зберігання колясок, зберігання сезонних речей.

6.13 Площі приміщень дитячих осередків закладів дошкільної освіти слід приймати не меншими ніж наведені у таблиці 2.

Таблиця 2

Найменування приміщень	Одиниця виміру	Ясла, дитячі садки і ясла-садки			Будинки дитини
		Ясельні групи	Садові групи	Інклюзивні групи	Ясельні групи
Роздягальня	м ² на одне місце	1,2	0,9	1,2	1,4
Ігрова	»	3,3	2,5	3,3	3,6
Спальня	»	2,4	2,5	2,5	2,4
Веранда	»	–	–	–	2,4
Туалетна	»	1,1	1,0	1,3	1,2

Кінець таблиці 2

Найменування приміщень	Одиниця виміру	Ясла, дитячі садки і ясла-садки			Будинки дитини
		Ясельні групи	Садові групи	Інклюзивні групи	Ясельні групи
Ресурсна кімната	м ²	–	–	16	–
Буфетна	»	5,0	5,0	5,0	5,0
Комора	»	–	–	–	6,0
Кімната персоналу з душовою	»	–	–	–	9,0+2,0
Приміщення:					
– сушіння одягу та взуття;	»	–	–	–	4,0
– зберігання колясок;	»	–	–	–	6,0
– зберігання сезонних речей	»	–	–	–	4,0

6.14 Приміщення роздягальні в яслах, дитячих садках і яслах-садках обладнується персональними шафами для зберігання і сушіння одягу та взуття дітей (відповідно до 8.11), а також шафою для верхнього одягу і взуття персоналу, шафою для іграшок, які виносяться на майданчики.

Для будинків дитини суміжно з роздягальнями передбачаються приміщення для сушіння верхнього одягу та взуття, забезпечені гарячою водою та обладнані витяжною вентиляцією, а також комори для зберігання колясок, санчат та іншого інвентаря.

6.15 Приміщення ігрової повинно бути придатним для внутрішнього перепланування та просторового виділення функціональних зон.

6.16 У групових осередках для дітей садового віку дитячих садків і ясел-садків допускається об'єднання ігрової та спальні в єдиний простір за допомогою розсувної перегородки.

6.17 Розміщувати ігрову слід з урахуванням наскрізного або кутового провітрювання. Дopusкається влаштовувати провітрювання ігрових через спальні.

6.18 Вікна ігрових не допускається розташовувати над вікнами кухні, пральні, плавального басейну. Не менше ніж 50 % вікон ігрових повинні обладнуватися верхніми фрамугами із щитками та важільними пристроями. Підвіконня слід встановлювати на висоті 0,6 м від рівня підлоги.

6.19 Спальні рекомендується розміщувати суміжно з ігровими кімнатами і мають обладнуватися шафами для зберігання запасу чистої білизни та спальних речей. У будинках дитини слід проектувати декілька спалень не більше ніж на 10 місць кожну.

Скорочення площі спалень при реконструкції будівель ясел, дитячих садків і ясел-садків допускається не більше ніж до 2,1 м²/місце. Якщо в дитячому осередку передбачається декілька спальних приміщень, то допускається збільшення норми площі до 2,7 м²/місце.

6.20 Туалетні в дитячих осередках слід проектувати як єдине приміщення з природним освітленням, яке складається із зон туалету та умивальної.

Для старших садових груп слід передбачати відокремлені туалети для хлопчиків та дівчаток. У зоні туалету повинні розміщуватись в кабінах розміром 0,75 м × 0,80 м дитячі унітази і в окремій кабіні – унітаз для дорослих. Для інклюзивної групи слід передбачати відокремлені туалети для хлопчиків та дівчаток, а також окрему універсальну кабінку (розміром не менше ніж 1,60 м × 1,80 м) для користування дитиною з порушенням опорно-рухового апарату на кріслі колісному.

Екрани-перегородки між кабінами слід виконувати з негорючих матеріалів, а їх висота повинна бути 1,2 м (від підлоги). Злив (відуар) і дитячі унітази для ясельної II групи раннього віку можуть встановлюватись без кабін.

У зоні умивальної слід передбачати умивальники для дітей та дорослих, рушникосушитель, а в туалетних без ванни – душовий піддон, який повинен мати підходи з трьох боків.

Для дитячих групових осередків універсального типу слід передбачати встановлення обладнання, що забезпечує функціонування туалетної для дітей як ясельного, так і садового віку.

У туалетних осередках передбачається розміщення вішалок для рушників і господарської шафи для прибирального інвентаря (або вбудованої шафи), а в туалетних ясельних груп – стелажу для горщиків.

6.21 Підлога у приміщеннях дитячих осередків повинна бути з сертифікованих матеріалів і має бути вологостійкою. Підлога в роздягальнях, ігрових і спальнях повинна мати утеплену основу. Для підлоги в туалетних слід використовувати керамічні плитки з неслизькою поверхнею.

6.22 Стіни приміщень дитячих осередків повинні бути гладенькими, вологостійкими і забезпечувати можливість прибирання вологим способом, коефіцієнт відбиття світла повинен бути 50–70 %. Стіни в туалетній, буфетній слід облицьовувати глазурованою плиткою на висоту не менше ніж 1,5 м. Опорядження стін решти приміщень дитячих осередків у будинках II, III, III, IIIб ступенів вогнестійкості повинно виконуватись із негорючих матеріалів.

Приміщення для музичних, фізкультурних, навчальних занять та ігор

6.23 Кількість залів для музичних та фізкультурних занять у закладах дошкільної освіти повинна визначатися завданням на проектування, але бути не меншою одного універсального залу в закладі з двома садовими або ясельними II групами раннього віку та не меншою двох залів (музичний та фізкультурний), коли вказаних ясельних і садових груп 8 і більше. При кожному залі необхідно передбачати комори по 6 м².

6.24 Зали не повинні бути прохідними. За наявності у будівлі окремих залів для музичних та фізкультурних занять допускається об'єднувати їх за допомогою розсувної перегородки, що забезпечує нормативну звукоізоляцію.

6.25 Площа залів розраховується на проведення навчальних занять одночасно з однією групою. Площа залу для музичних занять у яслах, дитячих садках і яслах-садках приймається із розрахунку не менше ніж 3,7 м² на одне місце в садовій групі, залу для фізкультурних занять і універсального залу – не менше ніж 5 м². У закладах на дві групи, а також при реконструкції будівель площу універсального залу допускається приймати 4 м² на місце в садовій групі. У будинках дитини площу залів слід приймати не меншою ніж 5 м² на місце в групі.

6.26 Приміщення ігротeki у будівлях місткістю 90 і більше місць, а також кімнату занять з технічними засобами навчання (ТЗН) або комп'ютерний клас у будівлях понад 160 місць для ясел, дитячих садків і ясел-садків допускається передбачати площею не менше 50 м² кожне.

При проектуванні приміщень з комп'ютерною технікою для дітей (ігротeka, комп'ютерний клас) слід враховувати відповідні санітарно-гігієнічні вимоги.

Кімнату ручної праці (образотворчого мистецтва) площею не менше ніж 42 м² і логопедичний кабінет площею не менше ніж 12 м² допускається передбачати у дитячих садках і яслах-садках місткістю понад 100 місць.

6.27 Криті плавальні басейни для дошкільників слід проектувати з розрахунку одночасної пропускної спроможності:

– 2-4 дитини – для будинків дитини, центрів розвитку дитини;

– 10 дітей (1 підгрупа) – у складі дитячого садка, ясел-садка, функціонуючих автономно, у складі комплексу, що включає структурні підрозділи закладів дошкільної та загальної середньої освіти.

6.28 До складу приміщень басейну повинні включатися: зал з ванною, дві роздягальні для хлопчиків і дівчаток з туалетами та душовими, кімната тренера, кімната медсестри, вузол керування та інші технічні приміщення для обслуговування басейну, комора інвентаря. При розміщенні додаткової ванни для дітей ясельного віку слід передбачити окреме приміщення роздягальні.

6.29 У басейнах, розташованих окремо, крім приміщень, вказаних у 6.28, необхідно додатково передбачити вестибюль з гардеробом площею не менше ніж 36 м^2 , кабінет завідуючого – 9 м^2 , кімнату відпочинку – 50 м^2 .

У залі басейну повинна бути передбачена зона розминки площею не менше ніж 24 м^2 . У басейнах з одночасною пропускною спроможністю 10 дітей допускається проектування окремого приміщення для розминки площею не менше ніж 36 м^2 .

6.30 Басейн для навчання дошкільників плаванню повинен обладнуватись ванною розміром $12,5 \dots 15 \text{ м} \times 6 \text{ м}$, допускається зменшувати ванну до розміру $10 \text{ м} \times 4 \text{ м}$. Ванна розміром $3 \text{ м} \times 2 \text{ м}$ розрахована на заняття з 2-4 дітьми ясельного віку і може використовуватись як додаткова для басейнів більшого розміру.

Глибина ванни басейну повинна забезпечувати нормальне проведення занять при зміні рівня води з $0,6 \text{ м}$ до $0,8 \text{ м}$ від дна. По периметру ванни слід передбачати обхідну доріжку заввишки не менше ніж $0,75 \text{ м}$ і $1,5 \text{ м}$ з боку виходу із душових, а також борт заввишки $0,15 \text{ м}$ над підлогою і заввишки $0,3 \text{ м}$. Уклон дна ванни в бік випуску води має бути не менше ніж 1% .

6.31 Площу роздягальні слід приймати із розрахунку не менше ніж $1,2 \text{ м}^2$ на місце при одночасній пропускній спроможності басейну 10 дітей. Біля кожної роздягальні слід передбачати душові із розрахунку одна душова сітка на 3 місця і туалет на один унітаз і один умивальник.

У місцях виходу із душової на обхідну доріжку повинен бути передбачений прохідний душ для ніг з безперервним потоком теплої свіжої води. Розмір ванни душу повинен бути не менше ніж $0,8 \text{ м}$ у напрямку проходу, а його глибина – $0,1 \text{ м}$.

6.32 Кімнату медсестри слід проектувати з входом із коридору площею не менше ніж 6 м^2 у басейнах з одночасною пропускною спроможністю 10 дітей і площею не менше ніж 8 м^2 у басейнах більшого розміру.

Кімната тренера має проектуватися зі входом із коридору, мати кабінку для переодягання, туалет і душ загальною площею не менше ніж 10 м^2 .

6.33 Технічні приміщення для обслуговування басейну повинні мати окремий вихід на господарську зону, їх площі та склад слід приймати за вимогами ДБН В.2.2-13.

6.34 Підлога у залах для фізкультурних та музичних занять допускається паркетна, у залі басейну, душових та туалетів її слід передбачати з керамічної плитки з неслизькою поверхнею або мозаїчного бетону, в технічних приміщеннях – цементну, в решті – з лінолеуму.

6.35 Опорядження стін у залах для фізкультурних та музичних занять має бути із негорючих матеріалів, вологостійким і забезпечувати можливість прибирання вологим способом. Стіни залу басейну, туалетів і душових басейну слід облицьовувати керамічною глазурованою плиткою на висоту не менше ніж $1,8 \text{ м}$.

Медичні приміщення

6.36 В яслах, дитячих садках і яслах-садках передбачаються такі медичні приміщення: медична кімната, процедурний і фізіотерапевтичний кабінети, ізолятор.

Медична кімната і процедурний кабінет у будівлях без оздоровчих (санаторних) груп місткістю до 100 місць розміщуються в одному приміщенні площею не менше 14 м^2 , у будівлях понад 100 місць, а також у будівлях з санаторними групами вони повинні розміщуватися в різних приміщеннях з відокремленими входами площею не менше ніж 14 м^2 і 8 м^2 відповідно.

Медична кімната проектується суміжно з однією із палат ізолятора. Між ними влаштовується засклений проріз на висоті $1,2 \text{ м}$ від підлоги.

6.37 Фізіотерапевтичний кабінет у яслах, дитячих садках і яслах-садках місткістю від 70 до 100 місць проектується площею не менше ніж 9 м^2 , місткістю понад 100 до 200 місць – не менше ніж 12 м^2 , в закладах понад 200 місць, а також за наявності санаторних груп у закладах дошкільної освіти будь-якої місткості – не менше ніж 18 м^2 .

6.38 Логопедичний кабінет площею не менше ніж 12 м² допускається передбачати в закладах дошкільної освіти загального розвитку (дитсадках і яслах-садках) і дошкільних закладах санаторного типу, в закладах спеціального типу такий кабінет передбачається залежно від їх профілю (додаток Б).

Стоматологічний кабінет та фітокімнату площею не менше ніж 8 м² кожні, кабінет лікаря-спеціаліста площею не менше ніж 9 м², а також кабінет лікувальної фізкультури (ЛФК) площею не менше ніж 50 м² допускається передбачати додатково в закладах дошкільної освіти, в складі яких є санаторні та цілодобові групи, що охоплюють не менше ніж 30% від загальної кількості дітей.

6.39 Кількість місць в ізоляторі ясел, дитячих садків і ясел-садків не повинна перевищувати 1,5 % проектної місткості будівлі. До складу ізолятора включаються: приймальна, палати, туалетна та приміщення для дезінфікуючих засобів.

Приймальна, якщо в ізоляторі передбачена одна палата, приймається площею не менше ніж 6 м², якщо передбачено дві палати, – не менше ніж 10 м². У приймальній розміщується мийка посуду, яким користується хворий.

Палати слід проектувати непрохідними, розрахованими на одне або два місця, площею не менше ніж 6 м² і 9 м² відповідно.

Туалетна приймається площею не менше ніж 4 м², для зберігання та приготування дезінфікуючих засобів виділяється окреме приміщення площею не менше ніж 3 м².

6.40 Медичні приміщення будинків дитини повинні включати: ізолятор, кабінет лікаря площею не менше ніж 14 м², старшої медсестри – 9 м², фізіотерапевтичний та фітокабінети загальною площею не менше ніж 36 м², процедурну-стерилізаційну – 12 м², приміщення для аптеки – 9 м². Крім того, в будинках дитини передбачається приміщення ЛФК площею не менше ніж 50 м² та приймально-карантинне відділення.

6.41 Кількість місць в ізоляторах будинків дитини приймається із розрахунку не менше ніж 5 % від проектної місткості цих закладів. До складу ізолятора включаються: приймальна не менше ніж 12 м², одно-, дво- та триліжкові палати площею відповідно не менше ніж 6 м², 9 м² і 14 м², кімната чергової медсестри площею не менше ніж 9 м² із закритим прорізком до однієї з палат, буфет-роздавальна – 5 м², ванна – 4 м², туалет з кімнатою для приготування дезінфікуючих засобів та зберігання прибирального інвентаря площею відповідно не менше ніж 4 м² і 5 м².

При ізоляторі допускається передбачати неопалювану веранду площею не менше ніж 2 м² на одне місце його загальної місткості.

6.42 Кількість місць у приймально-карантинному відділенні будинків дитини повинна становити 7-10 % від проектної місткості закладу. До складу відділення будинків дитини включаються: вестибюль-чекальня та приймальня-оглядова площею не менше ніж 12 м² кожна, санпропускник (роздягальня з ванною) загальною площею не менше ніж 8 м², палати-боксы на 2 місця площею не менше ніж 12 м² кожна, буфетна площею 5 м².

6.43 Приймально-карантинне відділення та ізолятор повинні бути розташовані на першому поверсі, мати окремі виходи назовні, а в будинках дитини розміщуватись таким чином, щоб ванними можна було користуватись і для санітарної обробки дітей, що перебувають у палатах-боксах та ізоляційних палатах.

Виходи з ізолятора у яслах, дитячих садках і яслах-садках місткістю до 160 місць, які проектується для I, II, III та V кліматичних районів, допускається суміщати із загальними входами до будівель.

6.44 Підлога та опорядження стін у медичних приміщеннях повинні виконуватись із сертифікованих матеріалів і забезпечувати можливість прибирання вологим способом.

Для підлог і стін у туалетах, душових, ванних слід використовувати керамічну плитку, при цьому стіни слід облицьовувати глазурованою плиткою на висоту не менше ніж 1,8 м.

Службово-побутові приміщення

6.45 У закладах дошкільної освіти загального розвитку треба передбачати кабінет керівника, кімнату завгоспа, методичний кабінет, психологічний кабінет, комору чистої білизни, господарську комору, туалети для персоналу, хол-вестибюль.

6.46 Склад службово-побутових приміщень будинків дитини повинен визначатися завданням на проектування в залежності від місткості закладу.

Рекомендується передбачати такі групи приміщень: адміністративні, методико-освітні, для зустрічей з родичами, обслуговуючі майстерні (столярну, слюсарну, з ремонту одягу та взуття дітей), складські, побутові (кімната техперсоналу, кастилянська, перукарня, туалети персоналу), вестибюль з гардеробом.

6.47 Кабінет керівника в яслах, дитячих садках і яслах-садках місткістю до 40 місць об'єднується з кімнатою завгоспа та методичним кабінетом в одному приміщенні площею не менше ніж 12 м^2 , у будівлях понад 40 і до 200 місць проектується окремий кабінет керівника площею не менше ніж 9 м^2 , а у будівлях більшої місткості – не менше ніж 12 м^2 .

Окрема кімната для завгоспа передбачається площею не менше ніж 6 м^2 для будівель місткістю понад 60 місць.

6.48 Методичний кабінет у закладах дошкільної освіти місткістю понад 40 і до 100 місць приймається площею не менше ніж 12 м^2 , понад 100 і до 200 місць – 18 м^2 , понад 200 місць – 24 м^2 .

У закладах дошкільної освіти місткістю більше ніж 120 місць слід передбачати окрему кімнату інструктора з фізичного виховання площею не менше ніж 9 м^2 із душовою.

Кабінет психолога у закладі дошкільної освіти повинен мати два приміщення: робочий кабінет практичного психолога (соціального педагога) та навчальний психологічний кабінет. Площі кабінетів слід приймати: робочого – не менше ніж 12 м^2 у закладах місткістю до 160 місць і не менше ніж 18 м^2 – у закладах більшої місткості; навчального – не менше ніж 24 м^2 .

6.49 Господарська комора площею не менше ніж 6 м^2 передбачається у будівлях ясел, дитячих садках і яслах-садках місткістю до 80 місць, у будівлях на 90 – 200 місць слід влаштовувати 2 госпкомори площею не менше ніж по 6 м^2 кожна, а у будівлях понад 200 місць – 3 комори загальною площею не менше ніж 24 м^2 .

Комори для зберігання взуття та особистих речей площею не менше ніж 4 м^2 кожна слід передбачати додатково в будинках дитини.

6.50 Комору чистої білизни в яслах, дитячих садках і яслах-садках місткістю до 120 місць слід проектувати площею не менше ніж 6 м^2 , місткістю понад 120 місць – площею не менше ніж 10 м^2 . У будинках дитини площа комори приймається не менше ніж 10 м^2 .

Комору брудної білизни площею до 6 м^2 допускається проектувати у закладах дошкільної освіти на 120 і більше місць.

Двері комор повинні бути протипожежними 2-го типу.

6.51 Кімнату кастилянші (кастилянську) площею не менше ніж 6 м^2 слід передбачати у яслах, дитячих садках і яслах-садках місткістю понад 200 місць.

У будинках дитини місткістю 90 і більше місць треба проектувати кастилянську-примірювальну площею не менше ніж 14 м^2 .

6.52 Кімнату технічного персоналу площею не менше ніж 8 м^2 та столярно-слюсарну майстерню площею не менше ніж 18 м^2 допускається проектувати у яслах, дитячих садках і яслах-садках місткістю понад 120 місць. У будівлях місткістю більше 200 місць – кімнату психологічного розвантаження персоналу площею не менше ніж 12 м^2 .

Хол-вестибюль у будівлях місткістю від 90 до 200 місць приймається площею не менше ніж 12 м^2 , понад 200 місць – не менше ніж 18 м^2 .

Приміщення для лагодження взуття та білизни площею не менше ніж 8 м^2 кожне, перукарню не менше ніж 7 м^2 , а також комору при кімнаті техперсоналу площею не менше ніж 4 м^2 допускається передбачати додатково у будинках дитини місткістю 120 і більше місць.

Туалети персоналу слід обладнати одним унітазом та одним умивальником.

6.53 Підлога та стіни в адміністративних, методико-освітніх приміщеннях і майстернях повинні бути вологостійкими і забезпечувати можливість прибирання вологим способом, коефіцієнт відбиття світла має бути в межах 50-70 %.

Харчоблок

6.54 У закладах дошкільної освіти необхідно проектувати харчоблоки, що працюють на сировині. Технологічне обладнання харчоблоків слід приймати на електричному живленні.

6.55 Склад та площі приміщень харчоблоків слід приймати не менше вказаних у таблиці 3.

Таблиця 3

Найменування приміщень	Площа приміщень харчоблоку, м ² , при кількості місць у будинку			
	до 40	понад 40 до 120	понад 120 до 200	понад 200 до 300
Кухня з роздавальною	18	24	28	34
Мийна кухонного посуду	5	6	8	10
Заготівельний цех*	8	10	12	16
Охолоджувальні камери	–	–	7	9
Комора сухих продуктів	8	8	8	10
Комора овочів	4	6	8	10
Завантажувальна**	8	10	12	14
Кімната персоналу	6	9-12	16	12
Їдальня персоналу	–	–	–	10
Душова	На одну сітку			
Туалет персоналу	Один унітаз та один умивальник			

* Поділяється на дві зони: обробки м'яса-риби та овочів-фруктів.
 ** 3 місцем для зберігання та миття тари площею не менше ніж 4 м².

У закладах дошкільної освіти допускається влаштування загальної їдальні (обіднього залу) для дітей старших трьох років за умови приймання їжі у 1-2 зміни одночасно не більше ніж 3-4 групами (60–80 посадкових місць). Площу обіднього залу слід визначати із розрахунку не менше ніж 1,0 м² на одне посадкове місце. При обідньому залі слід передбачати роздавальню, мийну столового посуду, комору для зберігання прибирального інвентаря та дезинфікуючих засобів, камеру тимчасового зберігання харчових відходів, а також умивальну та туалетну для дошкільників. Площі цих приміщень визначаються завданням на проектування залежно від місткості обіднього залу. При влаштуванні загальної їдальні для дошкільників у складі приміщень їх групових осередків садових груп необхідно передбачати буфетні на випадок карантину.

У будівлях закладів дошкільної освіти місткістю до 40 місць допускається передбачати в одному приміщенні кухню, мийну кухонного посуду та заготівельний цех за умови дотримання відповідного зонування з відокремленням зон перегородками заввишки 1,8 м.

6.56 3 харчоблоків слід передбачати окремий вихід назовні. Евакуаційний вихід через завантажувальну, а також прохідні комори або прохід через кухню не допускається.

Для приймання та транспортування продуктів до складських приміщень повинні бути передбачені відповідні засоби механізації.

6.57 Для вертикального транспортування їжі у всіх триповерхових будівлях, а також двоповерхових місткістю 150 і більше місць повинні встановлюватися вантажні підйомники (ліфти службові згідно з вимогами ДСТУ ISO 4190-3) вантажопідйомністю 100 кг.

Не допускається встановлення підйомників, вентиляційних та охолоджувальних камер суміжно або над (під) ігровими та спальнями.

У разі їх розміщення поряд із залами, ігротекою, навчальним (комп'ютерним) класом необхідно влаштувати звукоізоляцію.

Підлога у приміщеннях харчоблоку виконується із керамічної плитки з неслизькою поверхнею, опорядження стін повинно бути вологостійким і забезпечувати можливість прибирання приміщень вологим способом; стіни кухні, мийної, заготівельного цеху, охолоджувальних камер, душової, туалету необхідно облицьовувати глазурованою плиткою на висоту не менше ніж 1,8 м.

Пральня

6.58 Площа пральні визначається в залежності від обладнання, що встановлюється, та обсягу білизни, яка безпосередньо переться у закладі дошкільної освіти, але не менше ніж 14 м² при місткості будівлі до 40 місць; не менше ніж 18 м² для будівель понад 40 до 60 місць; не менше ніж 24 м² – понад 60 до 120 місць; не менше ніж 30 м² – понад 120 до 200 місць; не менше ніж 40 м² – понад 200 місць.

6.59 Пральня для ясел, дитячих садків і ясел-садків проектується з двох приміщень: приміщення для прання та сушильно-прасувальної, а для будинків дитини з трьох – приміщення для прання, сушильної, прасувальної, які розміщуються суміжно.

У будівлях місткістю до 120 місць (включно) пральню допускається проектувати в одному приміщенні (із відокремленими перегородками заввишки 1,8 м зонами для прання, сушіння та прасування білизни) і передбачати до нього один вхід; для будівель більшої місткості входи до приміщення для прання та сушильно-прасувальної слід влаштувати відокремленими.

Двері сушильно-прасувальної та прасувальної повинні бути протипожежними 2-го типу.

Розташовувати входи до пралень навпроти входів до групових осередків, харчоблоку та медичних приміщень не допускається. З пральні рекомендується передбачати вихід на господарську зону ділянки, який може бути суміщеним із службовим входом для будівель місткістю до 120 місць.

6.60 Приміщення для сортування та здавання брудної білизни площею не менше ніж 4 м² слід передбачати у закладах дошкільної освіти до 300 місць включно при їх обслуговуванні централізованою пральнею.

6.61 Підлога та стіни в прасувальній, сушильній, приміщеннях сортування та здавання білизни повинні бути вологостійкими, підлога у приміщенні для прання влаштується з керамічної плитки, а стіни мають бути облицьовані глазурованою плиткою на висоту не менше ніж 1,8 м.

7 ВИМОГИ МЕХАНІЧНОГО ОПОРУ ТА СТІЙКОСТІ

7.1 Прийнята конструктивна система будівлі повинна забезпечувати міцність, жорсткість і стійкість будівлі на стадії будівництва і в період експлуатації при дії всіх розрахункових навантажень і впливів.

7.2 Основи та несучі конструкції будівлі повинні бути запроектовані та збудовані таким чином, щоби в процесі їх будівництва й у розрахункових умовах експлуатації була виключена можливість:

- руйнування або пошкодження конструкцій, що призводить до необхідності припинення експлуатації будівлі;
- неприпустимого погіршення експлуатаційних властивостей конструкцій або будівлі в цілому через деформації або виникнення тріщин.

Для забезпечення надійності конструкцій та елементів протягом строку експлуатації будівлі слід застосовувати матеріали, які мають необхідну довговічність і відповідають вимогам ремонтно-придатності; всі з'єднання та вузли конструкцій повинні мати строк служби, який відповідає строку експлуатації будівлі.

7.3 Конструкції та основи будівлі повинні бути розраховані на сприйняття постійних навантажень від власної ваги несучих та огорожувальних конструкцій; тимчасових рівномірно розпо-

ділених і зосереджених навантажень на перекриття; снігових і вітрових навантажень для даного кліматичного району будівництва.

7.4 Фундаменти будівлі повинні бути запроектовані з урахуванням фізико-механічних характеристик ґрунтів, характеристик гідрогеологічного режиму на площадці забудови, а також ступеня агресивності ґрунтів і підземних вод по відношенню до фундаментів та підземних інженерних мереж і повинні забезпечувати необхідну рівномірність осідання під елементами будівлі.

7.5 У випадку виникнення при проведенні реконструкції додаткових навантажень та впливів на частину будівлі, що залишилася, її несучі та огорожувальні конструкції, а також ґрунти основи повинні бути перевірені на ці навантаження і впливи відповідно до ДБН В.1.2-2 незалежно від фізичного зносу конструкцій. При цьому слід враховувати фактичну несучу здатність ґрунтів основи в результаті їх зміни під час експлуатації, а також підвищення з часом міцності бетону в бетонних і залізобетонних конструкціях.

7.6 Під час реконструкції будівлі повинні бути враховані зміни в її конструктивній схемі, які виникли в процесі експлуатації цієї будівлі (у тому числі поява нових прорізів, які є додатковими до попереднього проектного рішення, а також вплив проведеного ремонту конструкцій або їх посилення).

7.7 При розробленні конструктивних рішень будівель, що зводяться у звичайних умовах будівництва, слід керуватися ДБН В.1.1-7, ДБН В.1.2-2, ДБН В.1.2-6, ДБН В.1.2-7, ДБН В.1.2-14, ДБН В.2.1-10, ДБН В.2.6-98, ДБН В.2.6-161, ДБН В.2.6-162, ДБН В.2.6-198, ДБН В.2.6-220, ДСТУ Б В.1.2-3, ДСТУ-Н Б В.1.1-27, ДСТУ-Н Б В.1.2-13, ДСТУ-Н Б В.2.6-214.

В особливих умовах будівництва (просідаючі ґрунти, підроблювані території, сейсмічні райони) необхідно додатково керуватися ДБН В.1.1-24, ДБН В.1.1-45, ДБН В.1.1-46, ДБН В.1.1-12.

7.8 Конструктивна система будівель повинна бути запроектована згідно з вимогами ДБН В.1.2-6 так, щоб забезпечити надійну експлуатацію, в тому числі її загальну стійкість при аварійних ненормованих локальних руйнівних навантаженнях на окремі несучі конструкції, як мінімум на час, необхідний для евакуації людей (вибухи різного типу, пожежі, падіння важких предметів, наїзди важкого транспорту).

8 ІНЖЕНЕРНЕ ОБЛАДНАННЯ БУДІВЕЛЬ

Сміттєзбирання

8.1 При проектуванні закладів дошкільної освіти слід передбачати інженерне обладнання для проведення сміттєзбирання та прибирання приміщень відповідно до вимог ДСанПіН 145 і СР 234.

Водопостачання та каналізація

8.2 Будівлі закладів дошкільної освіти повинні обладнуватись системами господарсько-питного, протипожежного, гарячого водопостачання, системою водовідведення (каналізацією і водостоком) згідно з ДБН В.2.5-64. Якість питної води у будівлях має відповідати вимогам ДСанПіН 2.2.4-171.

На вводі водопроводу від зовнішньої мережі водопостачання слід встановлювати вузол комерційного обліку. При підключенні внутрішньої системи гарячого водопостачання до зовнішньої мережі необхідно встановлювати вузол комерційного обліку згідно з ДСТУ EN 1434-6 при використанні теплолічильника або згідно з ДСТУ EN ISO 4064-5 при використанні лічильника гарячої води. На вводі водопроводу від зовнішньої мережі з тиском 0,3 МПа і більше слід встановлювати регулятор прямої дії для зниження тиску у внутрішній системі водопостачання до потрібного рівня.

При проектуванні водопостачання будівлі закладів дошкільної освіти слід приєднувати до зовнішньої кільцевої водопровідної мережі двома вводами для забезпечення безперервного подавання води згідно з вимогами ДБН В.2.5-74.

У районах, де не забезпечується безперервне водопостачання, будівлі закладів дошкільної освіти за погодженням із замовником слід обладнувати резервними ємкостями для добового запасу води.

8.3 У будівлях закладів дошкільної освіти слід передбачати резервне приготування гарячої води.

8.4 Заклади дошкільної освіти місткістю до 40 місць, що будуються в районах, де відсутня система централізованого водовідведення, допускається проектувати з локальними очисними спорудами.

8.5 Санітарно-технічне обладнання будівель закладів дошкільної освіти слід передбачати згідно з додатком В. Висота встановлення умивальників для дітей ясельного віку приймається 0,4 м, а для дітей садового віку – 0,5 м, ванн на постаментах – 0,6 м. Душова сітка з гнучким шлангом повинна встановлюватись на висоті 1,5 м над днищем піддону, на висоті 0,15 м над бортом піддону необхідно встановлювати додатковий кронштейн для підвішування душової сітки.

8.6 Басейни повинні проектуватися зі знезараженням, очищенням і рециркуляцією води з доданням свіжої в об'ємі, що дорівнює 10 % ємкості ванни на добу.

Басейни слід проектувати з пристроями вторинного використання тепла води, що скидається, застосовуючи рекуперативні теплообмінники або, за обґрунтування, теплові насоси.

Температура води у басейні не повинна бути вища ніж 32 °С і нижча ніж 29 °С. Температура гарячої води, що подається на крани змішувачів, які встановлюються у душових та умивальних для дітей, повинна бути не вища ніж 37 °С і не нижча ніж 34 °С.

8.7 Влаштування трапів слід передбачати у кухні, заготівельному цеху, мийній кухонного посуду, завантажувальній, приміщенні для прання та душових басейну, душових персоналу, туалетних дитячих осередків, у приміщенні теплопункту.

Опалення та вентиляція

8.8 Будівлі закладів дошкільної освіти рекомендується підключати до систем централізованого тепlopостачання з встановленням вузла комерційного обліку згідно з ДСТУ EN 1434-6.

За неможливості підключення до систем централізованого тепlopостачання слід проектувати відповідно до норм (ДБН В.2.5-77) місцеві теплогенератори, які рекомендується передбачати за обґрунтування разом з альтернативними джерелами, наприклад, з тепловими насосами і сонячними колекторами.

8.9 Пічне опалення проектувати забороняється, крім одноповерхових будівель I, II, III ступенів вогнестійкості у сільській місцевості місткістю не більше 20 місць без цілодобового перебування.

8.10 Системи опалення та вентиляції будівель закладів дошкільної освіти слід проектувати відповідно до вимог ДБН В.2.5-67.

Температура поверхні підлоги ігрових, що розміщуються на першому поверсі, а також спалень та роздягалень для ослаблених дітей протягом опалювального періоду повинна бути 23 ± 1 °С за рахунок підігрівання підлоги. На поверхні обхідних доріжок басейну в період експлуатації повинна підтримуватися температура 27 ± 1 °С.

8.11 Опалювальні прилади повинні бути захищені негорючими екранами або ґратами, виготовленими з сертифікованих матеріалів.

Шафи для сушіння дитячого одягу у роздягальнях, а також рушникосушильники у туалетних повинні обігріватися водою протягом усього року. Об'єм повітря, що видаляється із однієї шафи, слід приймати не менше ніж $10 \text{ м}^3/\text{год}$.

8.12 Розрахункову температуру повітря та кратність повітрообміну у приміщеннях слід приймати за таблицею 4.

Таблиця 4

Найменування приміщення	Розрахункова температура повітря, °С		Повітрообмін за годину	
	у кліматичних районах		Приплив	Витяжка
	I, II, III, V	IV		
Ігрова, роздягальня:				
– ясельної групи;	22	21	1,5	1,5
– молодшої садової групи;	21	20	1,5	1,5
– середньої та старшої садових груп	20	19	1,5	1,5
Спальня:				
– ясельної групи;	21	20	1,5	1,5
– садової групи	19	19	1,5	1,5
Туалетна:				
– ясельної групи;	22	21	–	1,5
– садової групи	20	19	–	1,5
Буфетна	16	16	–	1,5
Зали для музичних та фізкультурних занять, зал ЛФК, ігротеки	19	18	1,5	1,5
Зал басейну з ванною	30	30	За розрахунком	
Медична кімната	22	21	–	1
Службово-побутові приміщення	18	17	–	1
Кухня (гарячий цех)	16	15	За розрахунком	
Пральня:				
– приміщення для прання;	18	18	5	5
– сушильно-прасувальна	16	16	5	5
Кабінети:				
– фізіотерапії;	25	25	1,5	1,5
– масажу	25	25	1,5	1,5
Переходи	18	18	–	–
Туалет:				
– персоналу;	18	18	–	3
– плавального басейну	25	25	–	3
Примітка. Розрахунок повітрообміну в приміщеннях басейнів має провадитись з урахуванням запобігання випадінню конденсату на поверхні огорож.				

8.13 У приміщеннях будівель закладів дошкільної освіти, в яких повітрообмін за годину становить 1,5 і більше, має проектуватися припливно-витяжна вентиляція з механічним спонуканням і рекомендується з рекуперацією.

Приплив у приміщення для приготування їжі може частково подаватися із суміжних приміщень.

8.14 У приміщенні для прання, прасувальній, душових, а також у підвальних приміщеннях будівель, які розміщуються на радонебезпечних ділянках, необхідно встановлювати у вертикальних витяжних каналах осьові малогабаритні вентилятори.

Видалення повітря із спалень, які мають наскрізне або кутове провітрювання, допускається передбачати через ігрові приміщення. Транзитні повітроводи не повинні проходити через ігрові, спальні, холи та вестибюлі.

Електропостачання, електрообладнання та електроосвітлення

8.15 Електропостачання закладів дошкільної освіти виконується за II категорією надійності від двох незалежних взаєморезервуючих джерел живлення, а систем протипожежного захисту – згідно з ДБН В.2.5-56. Електропостачання та розподільну мережу зовнішнього освітлення на території закладів слід здійснювати кабельними лініями.

Освітлення території передбачається відповідно до вимог щодо проектування зовнішнього освітлення міст, селищ та сільських населених пунктів (ДСТУ-Н Б В.2.5-83).

8.16 Електрообладнання у будівлях закладів дошкільної освіти слід передбачати згідно з ДБН В.2.5-23, ПУЕ, [11], [12], ДСТУ Б В.2.5-82.

Кабельні лінії і системи електропроводки повинні відповідати вимогам пожежної безпеки згідно з положеннями ДБН В.2.5-23.

Електричні проводи і кабелі повинні бути стійкими до поширення полум'я, виготовляться з матеріалів із помірно димоутворювальною здатністю, малонебезпечних за токсичністю продуктів горіння за ГОСТ 12.1.044 (групи Д2, Т1 за ДБН В.1.1-7).

8.17 У будівлях закладів дошкільної освіти необхідно передбачати такі види освітлення:

робоче – у всіх приміщеннях;

евакуаційне – у коридорах, холах, вестибюлях, звичайних сходових клітках, роздягальнях, кухнях, приміщеннях для прання;

аварійне – в електрощитових, теплових пунктах, чергових пожежних постах;

чергове – у спальнях будинків дитини та цілодобових груп ясел, дитячих садків і ясел-садків, а також у палатах приймально-карантинного відділення будинків дитини;

ремонтне – у технічному підпіллі, теплових пунктах.

8.18 Світильники чергового освітлення слід встановлювати над дверима на висоті не менше ніж 2,2 м від рівня підлоги. Допускається встановлення світильників на висоті 0,3 м від підлоги, але в такому разі напруга у мережі чергового освітлення повинна бути не більше ніж 36 вольт. У спальнях, палатах ізолятора над дверними прорізами повинні бути встановлені світлові покажчики "Вихід" на висоті не менше ніж 2,2 м від підлоги, приєднані до мережі евакуаційного освітлення.

Бактерицидні лампи слід встановлювати у палатах ізоляторів, залах басейнів, залах ЛФК, медичних приміщеннях, залах для музичних та фізкультурних занять, ігрових за умови використання ламп за відсутності людей. Наявність джерел ультрафіолетового випромінювання не враховується при визначенні рівня штучного освітлення.

8.19 Встановлення штепсельних розеток передбачається у всіх приміщеннях. Розетки повинні бути обладнані захисним пристроєм, що закриває гніздо, якщо штепсельну вилку вийнято. Штепсельні розетки звичайного типу, що розміщуються у роздягальнях, ігрових, залах для музичних та фізкультурних занять, необхідно розташовувати на висоті 1,8 м від рівня підлоги.

8.20 Блискавкозахист, а також захисне заземлення медичної апаратури у фізіотерапевтичних кабінетах, процедурних та інших приміщеннях є обов'язковим та виконується згідно з ДСТУ Б В.2.5-38, ДСТУ Б В.2.5-82.

Системи зв'язку та сигналізації

8.21 Будівлі закладів дошкільної освіти повинні обладнуватися мережами єдиної національної системи зв'язку, телевізійного та проводового мовлення, мережею Інтернет.

8.22 Розрахунок ємності лінійних споруд мережі зв'язку будівель закладів дошкільної освіти слід виконувати згідно з ГБН В.2.2-34620942-002 із забезпеченням можливості обов'язкового встановлення абонентських кінцевих пристроїв у приміщеннях адміністрації, чергового персоналу, медичній кімнаті або кабінеті лікаря, методичному кабінеті, кімнаті завгоспа.

8.23 Абонентські розетки проводового мовлення встановлюються в адміністративних і господарських приміщеннях, харчоблоці, залах для музичних та фізкультурних занять, ігрових та ігротеках.

8.24 Абонентські приєднувальні засоби телевізійного мовлення встановлюються в ігрових, залах для музичних та фізкультурних занять та ігротеках.

8.25 У будівлях закладів дошкільної освіти місткістю 200 місць і більше необхідно передбачати засоби відомчого телефонного зв'язку з встановленням абонентських пристроїв у кабінеті керівника, медичній кімнаті або кабінеті лікаря, методичному кабінеті, кімнаті завгоспа, групових осередках, харчоблоці та кастилянській.

Підключення до мережі Інтернет передбачається у приміщення за завданням на проектування, як мінімум у кабінетах керівника, методичному, психолога.

8.26 Вертикальне прокладання мереж зв'язку та сигналізації у будівлях закладів дошкільної освіти передбачається приховано в окремих трубах-стояках із влаштуванням у відповідності з [4] окремих поверхових розподільних монтажних шаф систем зв'язку та сигналізації.

8.27 Прокладання мереж зв'язку та сигналізації від поверхових розподільних шаф і вводи їх до приміщень повинні виконуватися приховано.

Конструкції вводів повинні мати можливість вільного прокладання, доповнення та заміни кабелів і проводів абонентських мереж.

8.28 Проектом необхідно передбачати заходи, що захищають від несанкціонованого проникнення в монтажні розподільні шафи та інші споруди, приміщення і обладнання мереж зв'язку та сигналізації.

8.29 Антенні пристрої систем ефірного телебачення, супутникового зв'язку і телебачення повинні розташовуватися в тих місцях, де вони не погіршують архітектурного вигляду будівель. Рекомендується розміщувати їх на покрівлі будівель з урахуванням додаткових механічних навантажень. Розміщення антенних пристроїв на фасадних стінах, балконах не допускається.

8.30 Блискавкозахист стояків ліній мережі проводового мовлення, щогл телеантен (у т.ч. і супутникових) виконується згідно з [4], [3] і ДСТУ Б В.2.5-38.

Заходи щодо вирівнювання потенціалів металевих частин обладнання систем зв'язку та сигналізації згідно з НПАОП 40.1-1.32 визначаються комплексно для всього електрообладнання будівель закладів дошкільної освіти, а також інших металевих конструкцій.

8.31 Охоронною сигналізацією з виведенням сигналу на пульт чергового диспетчерської сигналізації або пульт централізованого нагляду служби охорони повинні обладнуватися приміщення управління системами протипожежного захисту, електрощитові, входи до технічних приміщень та виходи на покрівлю будівлі, входи до машинного відділення ліфтів.

Обладнання охоронною сигналізацією інших приміщень будівель закладів дошкільної освіти визначається завданням на проектування.

Організаційно-технічні заходи щодо передавання сигналів охоронної сигналізації службам відомчої або державної охорони визначаються завданням на проектування.

8.32 Вимоги щодо обладнання будівель закладів дошкільної освіти автоматичною пожежною сигналізацією та системою оповіщення про пожежу і керування евакуацією людей викладені в ДБН В.2.5-56.

9 ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА

9.1 Найбільшу кількість місць у будівлях слід приймати в залежності від ступеня вогнестійкості і максимальної кількості поверхів будівель, вказаних у таблиці 5.

Комплекси, що складаються з структурних підрозділів закладів дошкільної та закладів загальної середньої освіти, які формуються з розташованих окремо або із зблокованих корпусів, повинні бути не нижче II ступеня вогнестійкості. При блокуванні корпусів таких комплексів між ними слід улаштувати протипожежні стіни 1-го типу. Місткість корпусів з приміщеннями дитячих групових осередків дозволяється приймати не більше наведеної у таблиці 5.

Таблиця 5

Ступінь вогнестійкості, не менше	Максимальна кількість поверхів*	Кількість місць не більше
I	2, 3 (див. 6.2)	До 300
II	2, 3 (див. 6.2)	До 280
III	2	До 150
IIIб	1	До 100
IV, V, IIIa	1	До 50

* Площа пожежних відсіків не повинна перевищувати величин, встановлених у таблиці 2 ДБН В.2.2-9.

9.2 Опалювані переходи між корпусами, а також веранди, прибудовані навіси, тераси, галереї слід проектувати того самого ступеня вогнестійкості, що і основні будівлі. Допускається приймати вогнестійкість прибудованих до будівель навісів і веранд на один ступінь нижче ніж вогнестійкість основної будівлі за умови відокремлення їх протипожежними стінами 1-го типу.

9.3 Триповерхові будівлі закладів дошкільної освіти повинні бути не нижче II ступеня вогнестійкості незалежно від кількості місць і проектуватися згідно з вимогами 6.2, 9.7, 9.10 цих Норм.

9.4 Допускається розміщення в першому-другому поверхах житлових будинків I-II ступеня вогнестійкості вбудованих ясел, дитячих садків і ясел-садків місткістю до 80 місць, прибудова закладів дошкільної освіти загального розвитку не нижче II ступеня вогнестійкості місткістю до 160 місць до торців без прорізів житлових будинків I-II ступеня вогнестійкості, а також розміщення в цих поверхах житлових будинків кабінету керівника, методкабінету, гардеробу і туалетів персоналу вбудовано-прибудованих ясел, дитячих садків і ясел-садків місткістю до 120 місць того самого ступеня вогнестійкості. При цьому приміщення закладів дошкільної освіти повинні бути відокремлені протипожежними стінами 2-го типу та протипожежними перекриттями 2-го типу, мати виходи назовні, відокремлені від входів до житлових будинків.

9.5 Шляхами евакуації є коридори, сходові клітки та інші шляхи, які відповідають вимогам ДБН В.1.1-7. Ширина коридорів, евакуаційних проходів повинна бути не менше ніж 1,4 м. Шляхи евакуації мають відповідати вимогам пожежної безпеки, викладеним у ДБН В.1.1-7 і ДБН В.2.2-9.

При розміщенні в одній будівлі структурних підрозділів закладу дошкільної освіти та підрозділів загальної середньої освіти або квартири персоналу (див. 4.4) приміщення закладу дошкільної освіти повинні мати відокремлені виходи назовні, а шляхи евакуації з приміщень іншого призначення не повинні проходити через приміщення закладу дошкільної освіти.

Внутрішні стіни та перегородки (у тому числі з світлопрозорих матеріалів), що відокремлюють шляхи евакуації, слід передбачати з негорючих матеріалів, які мають клас вогнестійкості не менше ніж REI 45 (для стін), EI 45 (для перегородок).

9.6 З кожного поверху будівель закладів дошкільної освіти, а також з кожного дитячого осередку повинно бути передбачено не менше двох розосереджених евакуаційних виходів.

Як другий евакуаційний вихід з другого поверху будівлі закладів дошкільної освіти II ступеня вогнестійкості допускається використовувати сходи типу С3 з уклоном не більше ніж 45°.

Ширина маршів сходів типу С3 і дверей на їх площадки має бути розрахована на кількість осіб, які евакуюються, але не менше ніж 0,8 м, а ширина суцільних проступів їх сходинок – не менше ніж 0,2 м.

9.7 Триповерхові будівлі закладів дошкільної освіти повинні мати не менше двох звичайних сходових кліток типу СК1 з шириною маршів не менше ніж 1,2 м.

Сходові клітки, сходи, що використовуються для евакуації, слід проектувати згідно з вимогами ДБН В.1.1-7 і ДБН В.2.2-9.

9.8 На шляхах евакуації опорядження стін і стелі, покриття підлог в сходових клітках і холах-вестибюлях повинні бути виконані з негорючих матеріалів. Для утеплення стін будівель закладів дошкільної освіти слід використовувати негорючі матеріали.

Внутрішнє опорядження (облицювання) стін та стелі дитячих (групових і житлових) осередків, залів для музичних та фізкультурних занять слід виконувати з матеріалів за пожежною безпекою вищою ніж Г2, В2, Д2, Т2.

9.9 Евакуація людей із дитячого групового або житлового осередку через приміщення іншого осередку забороняється.

Другий (евакуаційний) вихід із приміщень групового осередку ясел, дитячих садків і ясел-садків, житлового осередку будинків дитини слід передбачати із ігрової; допускається – із спальні.

Евакуаційний вихід повинен проектуватися з відчиненням назовні, ширина дверей приймається за розрахунком, але не менше ніж 0,8 м.

9.10 У триповерхових будівлях з кожного групового або житлового осередку, розміщеного на другому та третьому поверхах, повинні бути запроектовані розосереджені евакуаційні виходи на дві звичайні сходові клітки типу СК1. Коридори, що сполучають сходові клітки, слід розділяти протипожежними перегородками 1-го типу з протипожежними дверима 2-го типу за умови забезпечення виходу із кожного дитячого осередку в різні відсіки коридору. Вхідні двері дитячих осередків повинні бути обладнані ущільненням притворів.

9.11 Місткість приміщень, що виходять до тупикового коридору або холу, має бути розрахована не більше ніж на 80 осіб. Відстань по коридору від виходу з дитячого осередку до виходу назовні або у сходову клітку необхідно визначати за таблицею 6, приймаючи щільність людського потоку при евакуації понад 5 осіб/м².

9.12 У приміщенні групи короткотривалого перебування дітей (див. 4.6) слід передбачати відокремлений вхід та самостійний евакуаційний вихід.

При розміщенні приміщень груп у громадських будинках допускається передбачати входи із вестибюлів або загальних коридорів.

Таблиця 6

Розташування виходу із дитячого осередку	Ступінь вогнестійкості будівель	Відстань до виходу назовні або на сходи, м
Між сходовими клітками або зовнішніми виходами	I-III	20
	IIIб, IV	15
	IIIа, V	10
Вихід у тупиковий коридор або хол	I-III	10
	IIIб, IV	7
	IIIа, IVа, V	5

9.13 Евакуаційні виходи, шляхи евакуації повинні мати позначення з використанням знаків безпеки згідно з ДСТУ ISO 6309, ДСТУ 7313, ГОСТ 12.4.026.

9.14 У закладах дошкільної освіти евакуаційні виходи не влаштовуються через розсувні та піднімально-опускні двері, обертальні двері та турнікети, що обертаються або розсуваються, за винятком розсувних дверей, які під час пожежі відчиняються вручну та функціонують як двостулкові двері, за умови виконання 7.2.7 ДБН В.1.1-7.

9.15 Двері евакуаційних виходів з коридорів поверху, сходових кліток, залів для музичних та фізкультурних занять, вестибюлів (фойє, холів) та інші двері на шляхах евакуації не повинні мати затворів, що перешкоджають їх вільному відчиненню зсередини без ключа у разі пожежі.

10 БЕЗПЕКА ТА ДОСТУПНІСТЬ У ВИКОРИСТАННІ

10.1 Будівля закладу дошкільної освіти має бути запроектована, збудована та обладнана таким чином, щоб запобігти ризику отримання травм дітям (вихованцям), педагогам та персоналу при пересуванні на земельній ділянці, всередині і біля будівлі, при вході та виході з будівлі, а також у разі користування її елементами та інженерним обладнанням.

10.2 Уклон і ширина маршів сходів і пандусів, висота сходинок, ширина проступів, ширина сходових площадок, висота проходів по сходах, коридорах і рекреаціях, а також розміри дверних прорізів мають забезпечувати зручність та безпеку пересування, можливість переміщення предметів обладнання згідно з вимогами ДБН В.2.2-9, ДБН В.2.2-17, СР 234.

10.3 Поручні та огорожа у будівлях закладів дошкільної освіти мають відповідати таким вимогам:

- висота огорожі сходів, якими користуються діти, повинна бути не менше ніж 1,3 м, вертикальні елементи в огорожі повинні мати просвіт не більше ніж 0,1 м, горизонтальне членування не допускається;

- поручні для дорослих повинні розташовуватись на висоті 0,85-0,9 м, а для дітей – біля стін або на огорожі сходів – на висоті 0,5 м;

- висота огорожі ґанків, що розміщені на рівні 0,45 м і більше від землі, повинна бути не менше ніж 0,9 м;

- на закслених дверях з двох боків повинні передбачатися захисні ґрати на висоту не менше ніж 1,2 м.

Огорожі мають бути неперервними і розрахованими на сприйняття горизонтальних навантажень не менше ніж 0,3 кН/м.

Встановлювати ґрати на вікнах приміщень, де перебувають діти, не допускається.

10.4 У будівлях закладів дошкільної освіти для світлопрозорого заповнення дверей та фрамуг (у дверях, перегородках та стінах) для додаткового освітлення необхідно використовувати травмобезпечне або армоване скло.

10.5 При влаштуванні скатних дахів на торцях житлових будинків, до яких прибудовуються ясла, дитячі садки, ясла-садки, а також улаштуванні таких дахів у розташованих окремо будівлях і спорудах закладів дошкільної освіти необхідно передбачати заходи сніготанення (системи електрообігрівання згідно з ДСТУ-Н Б В.2.5-78, обігрів за допомогою пари тощо) для убезпечення дітей та персоналу від падіння полою.

10.6 Конструктивні рішення елементів будівлі (у тому числі розташування порожнин, способи герметизації місць пропуску трубопроводів через конструкції, влаштування вентиляційних отворів, розміщення теплової ізоляції тощо) мають передбачати захист від проникнення гризунів, а влаштування ущільнень місць перетинання інженерними комунікаціями протипожежних перешкод та огорожувальних конструкцій повинно забезпечувати нормований клас вогнестійкості згідно з вимогами ДБН В.1.1-7.

10.7 Інженерні системи закладу дошкільної освіти повинні бути запроектовані та змонтовані з урахуванням вимог щодо безпеки згідно з ДБН В.1.1-31, ДБН В.1.2-8, ДБН В.1.2-9, ДБН В.1.2-10, ДБН В.2.5-56, ДБН В.2.5-64, ДБН В.2.5-67, ДСТУ Б В.2.5-82.

10.8 Проектування закладів дошкільної освіти здійснюється з урахуванням вимог інженерно-технічних заходів цивільного захисту відповідно до ДБН В.1.2-4 та ДСТУ Б А.2.2-7.

У складі будівель і споруд закладів дошкільної освіти передбачаються захисні споруди цивільного захисту або споруди подвійного призначення згідно з вимогами Кодексу цивільного захисту України, ДБН В.1.2-4 та ДБН В.2.2-5.

Проектування захисних споруд цивільного захисту, за винятком тих, що повинні перебувати у постійній готовності до використання за призначенням, здійснюється з урахуванням використання таких споруд у мирний час для освітніх, виховних, господарських, культурних і побутових потреб.

10.9 Приміщення технічних центрів кабельного телебачення, приміщення електрощитової повинні мати вихід безпосередньо назовні; приміщення для обладнання зв'язку, АСУЕ, диспетчеризації та підхід до місць встановлення телефонних розподільних шаф влаштовується з коридору (холу).

10.10 Електрощитові, приміщення технічних центрів кабельного телебачення, місця для телефонних розподільних шаф не слід розміщувати під приміщеннями з мокрими процесами (душовими, санвузлами).

10.11 Проектування, монтаж електроустановок будівель закладів дошкільної освіти має відповідати вимогам ПУЕ, НПАОП 40.1-1.32, ДБН В.2.5-56, ДСТУ Б В.2.5-82.

11 САНИТАРНО-ГІГІЄНИЧНІ ВИМОГИ (БЕЗПЕКА ЖИТТЯ І ЗДОРОВ'Я)

Інсоляція, орієнтація, природне освітлення, захист від перегріву приміщень

11.1 Повинно бути забезпечене не менше ніж тригодинне на день сонячне безперервне опромінення (інсоляція) приміщень ігрових, спалень, залів для фізкультурних та музичних занять, фізкультурного та ігрових (групових) майданчиків для дітей на земельній ділянці закладів дошкільної освіти у період з 22 березня по 22 вересня згідно з вимогами ДБН Б.2.2-12, ДСП 173.

11.2 Орієнтацію вікон приміщень по сторонах горизонту слід приймати за таблицю 7.

11.3 Природне освітлення приміщень і коридорів закладів дошкільної освіти слід проектувати відповідно до чинних норм ДБН В.2.5-28 і передбачати переважно пряме бічне освітлення.

Організація світлових прорізів, розташування обладнання та меблів в ігрових та навчальних приміщеннях (кімната ручної праці, навчальний психологічний кабінет, ігротека тощо) повинні забезпечувати лівостороннє природне освітлення робочих місць дітей або змішане (верхнє з бічним лівостороннім).

11.4 Освітлення другим (непрямим) світлом і за допомогою світловодів допускається для приміщень персоналу (гардеробної), мийної кухонного посуду, роздягальних групових осередків і при басейні. Для освітлення другим світлом слід використовувати перегородки із склоблоків, фрамуги та засклені двері (з відповідним класом вогнестійкості) суміжних приміщень, які мають пряме бічне освітлення.

Допускається не передбачати природного освітлення в буфетних, коморах (включаючи комору чистої білизни за наявності у будівлі кастилянської), а також душових при ізоляторі та басейні, туалетах персоналу та технічних приміщеннях.

11.5 Для обмеження перегріву приміщень необхідно передбачати зовнішні стаціонарні або такі, що трансформуються, сонцезахисні пристрої на вікнах ігрових, спалень, залів для музичних та фізкультурних занять, залу ЛФК, палат ізолятора, приміщень кухні, заготівельного цеху і пральні при орієнтації вікон на сектор горизонту 130° – 290° – для I кліматичного району і IIIБ кліматичного підрайону, 200° – 290° – для IIIА кліматичного підрайону і V кліматичного району, 90° – 200° – для II і IV кліматичних районів.

Стаціонарні сонцезахисні пристрої необхідно розраховувати з використанням комплексних сонячних карт згідно з ДСТУ-Н Б В.2.2-27.

Сонцезахисні пристрої на вікнах повинні бути виготовлені з негорючих матеріалів і не перешкоджати евакуації дітей і персоналу з будівлі.

Таблиця 7

Приміщення	Орієнтація вікон приміщень [Найбільш сприятлива Допустима]					
	Кліматичний район, згідно з ДСТУ-Н В.1.1-27					
	I	II	IIIА	IIIБ	IV	V
Ігрові	$\frac{С, ПдС, Пд}{70^{\circ}-290^{\circ}}$	$\frac{Пд}{70^{\circ}-290^{\circ}}$	$\frac{Пд, С, ПдС, ПдЗ}{70^{\circ}-290^{\circ}}$	$\frac{С, ПдС, Пд}{70^{\circ}-290^{\circ}}$	$\frac{Пд}{65^{\circ}-295^{\circ}}$	$\frac{С, ПдС, Пд}{65^{\circ}-295^{\circ}}$
Спальні, медкабінети	$\frac{С}{\text{Будь-яка}}$	$\frac{С}{\text{Будь-яка}}$	$\frac{С, ПдС}{\text{Будь-яка}}$	$\frac{С}{\text{Будь-яка}}$	$\frac{С}{\text{Будь-яка}}$	$\frac{С, ПдС}{\text{Будь-яка}}$
Зали (музичних, фізкультурних занять, ЛФК), палати, ігротека, кімната ручної праці	$\frac{С, ПдС, Пд}{\text{Будь-яка}}$	$\frac{Пд}{\text{Будь-яка}}$	$\frac{С, ПдС, Пд, ПдЗ}{\text{Будь-яка}}$	$\frac{С, ПдС, Пд}{\text{Будь-яка}}$	$\frac{Пд}{\text{Будь-яка}}$	$\frac{С, ПдС, Пд}{\text{Будь-яка}}$
Кухня, заготівельний цех	$\frac{Пн}{\text{Будь-яка}}$	$\frac{Пн}{\text{Крім } 200^{\circ}-290^{\circ}}$	$\frac{Пн}{\text{Будь-яка}}$	$\frac{Пн}{\text{Будь-яка}}$	$\frac{Пн}{\text{Крім } 200^{\circ}-290^{\circ}}$	$\frac{Пн}{\text{Будь-яка}}$
Комп'ютерний клас	$\frac{ПнС, Пн, ПнЗ}{\text{Будь-яка}}$	$\frac{ПнС, Пн, ПнЗ}{\text{Будь-яка}}$	$\frac{ПнС, Пн, ПнЗ}{\text{Будь-яка}}$	$\frac{ПнС, Пн, ПнЗ}{\text{Будь-яка}}$	$\frac{ПнС, Пн, ПнЗ}{\text{Будь-яка}}$	$\frac{ПнС, Пн, ПнЗ}{\text{Будь-яка}}$
Зал басейну	$\frac{ПдС, Пд, ПдЗ}{\text{Будь-яка}}$	$\frac{ПдС, Пд, ПдЗ}{\text{Будь-яка}}$	$\frac{ПдС, Пд, ПдЗ}{\text{Будь-яка}}$	$\frac{ПдС, Пд, ПдЗ}{\text{Будь-яка}}$	$\frac{ПдС, Пд, ПдЗ}{\text{Будь-яка}}$	$\frac{ПдС, Пд, ПдЗ}{\text{Будь-яка}}$
Примітка. Пд – південь, ПдЗ – південний захід, ПдС – південний схід, Пн – північ, ПнС – північний схід, ПнЗ – північний захід, С – схід.						

Захист від повітряного та структурного шуму

11.6 Проектування закладів дошкільної освіти повинно передбачати заходи захисту від зовнішніх та внутрішніх джерел акустичної енергії приміщень цих закладів та прилеглих до них територій згідно з вимогами ДБН В.1.1-31, ДБН В.1.2-10, ДБН В.2.5-39, ДБН В.2.5-64, ДБН В.2.5-67, ДСП 173.

Рівні шуму в приміщеннях для навчання повинні відповідати вимогам, наведеним у таблицях 8 і 9.

Рівні шуму у виробничих приміщеннях закладів дошкільної освіти повинні відповідати вимогам ДСН 3.3.6.037.

Достатність запланованих заходів захисту від шуму повинна бути доведена розрахунками очікуваних рівнів звуку та/або рівнів звукових тисків в октавних смугах в приміщеннях будівлі та на прилеглий до неї території згідно з ДБН В.1.1-31, ДСТУ-Н Б В.1.1-32, ДСТУ-Н Б В.1.1-33, ДСТУ-Н Б В.1.1-34, ДСТУ-Н Б В.1.1-35.

Навчальні приміщення слід ізолювати від приміщень, де є джерела розповсюдження шуму і запахів (зали для музичних та фізкультурних занять, ігротеки, майстерні, харчоблок, пральня).

Таблиця 8 – Допустимі рівні звуку та звукових тисків у приміщеннях закладів дошкільної освіти

№ з/п	Призначення приміщень та територій	Час доби	LA або LA екв., дБА	Допустимі рівні звукового тиску, дБ, в октавних смугах з середньгеометричними значеннями частот, Гц									
				16	31,5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000
1	Спальні приміщення в закладах дошкільної освіти	день	40	81	68	57	48	41	35	32	29	28	27
		ніч	30	79	63	50	40	33	26	22	20	17	16
2	Ігрові приміщення, ігротека, комп'ютерний клас, кімната ручної праці, навчальний психологічний кабінет	день	40	81	68	57	48	41	35	32	29	28	27
3	Зали для музичних та фізкультурних занять, зал ЛФК	день	35	80	65	54	44	37	31	27	24	22	22
4	Території, які безпосередньо прилягають до будівель закладів дошкільної освіти	день	55	85	76	67	60	54	49	46	44	43	42
		ніч	45	82	71	60	52	45	40	36	34	33	32

Примітка. Допустимі рівні шуму від зовнішніх джерел у приміщеннях встановлені за умови забезпечення в них необхідного для даного приміщення повітрообміну.

Таблиця 9 – Корекції до допустимих рівнів на території

Береться до уваги	Додаткові умови	Корекції, дБ, дБА
Характер шуму	Широкосмуговий	0
	Тональний або імпульсний	-5
Місце розташування об'єкта	Курортний район, місця відпочинку, туризму, зелена зона міста	-5
	Житловий район, що проектується	0
	Район забудови, яка склалася*	+5

Кінець таблиці 9

Береться до уваги	Додаткові умови	Корекції, дБ, дБА
Поправка на джерело шуму, розташоване на території	Автотранспорт	0
	Авіаційний	-3
	Залізничний**	+3
	Промисловий	0
	Системи вентиляції та кондиціонування	-5
	Розмови, співи, крики (у тому числі на спортивних майданчиках і спортивних спорудах), музика, біогенні шуми на майданчиках для вигулу собак	-5
* Для нових об'єктів, які будуються в сформованій забудові, корекцію +5 дБ(А) не застосовують.		
** Корекція для шуму залізничного транспорту не застосовується у випадку довгих дизельних поїздів або поїзда, який рухається зі швидкістю вище ніж 250 км/год.		

При проектуванні звукоізоляції приміщень вбудовано-прибудованих закладів дошкільної освіти (див. 6.1) від приміщень житлових будинків та адміністративних приміщень громадського призначення параметри звукоізоляції повітряного і ударного шуму для огорожувальних конструкцій рекомендується приймати за таблицею 10.

Таблиця 10 – Параметри ізоляції повітряного та ударного шуму

№ з/п	Найменування і розташування огорожувальної конструкції	Індекс ізоляції повітряного шуму $R'_{W \text{ норм}}$, дБ	Індекс ізоляції ударного шуму $L'_{nW \text{ норм}}$, дБ
1	Перекриття між приміщеннями квартир та приміщеннями закладів дошкільної освіти	57	50
2	Перекриття між адміністративними приміщеннями та приміщеннями закладів дошкільної освіти	52	50
3	Перегородки між приміщеннями квартир та приміщеннями закладів дошкільної освіти	57	-
4	Перегородки між адміністративними приміщеннями та приміщеннями закладів дошкільної освіти	52	-

Захист від вібрацій

11.7 Проектування закладів дошкільної освіти повинно передбачати заходи захисту від зовнішніх та внутрішніх джерел вібрації приміщень цих закладів згідно з вимогами цих Норм.

Значення вібрації на прилеглих до закладів дошкільної освіти територіях не повинні викликати порушення цілісності огорожувальних конструкцій будівель протягом строку їх експлуатації.

Значення вібрації на прилеглих до закладів дошкільної освіти територіях повинні забезпечувати допустимі рівні вібрації в їх приміщеннях.

Нормування захисту від вібрації здійснюється за інтегральною оцінкою значень віброприскорення (кориговане значення віброприскорення, $a_{w \text{ rms}}$) та значення дози вібрації, VDV (з урахуванням характеру вібрації, напрямку впливу, частотних корекцій, часу доби та виду вібрації). Нормуються також максимальні значення вібрації.

В основі отримання інтегральних показників вібрації лежать виміри віброприскорення в 1/3 октавних смугах в діапазоні частот 1-80 Гц.

Виміри та розрахунки параметрів вібрації здійснюють згідно з ДСТУ ISO 2631-1.

Допустимі значення вібрації у будівлях закладів дошкільної освіти в денний (або нічний) час рекомендується приймати, м/с^2 :

- а) для постійної вібрації:
прийнятні значення – 0,0071-0,010 (0,005-0,007);
максимальні значення – 0,014-0,020 (0,01-0,014);

- б) для імпульсної вібрації:
прийнятні значення – 0,21-0,3 (0,071-0,1);
максимальні значення – 0,42-0,6 (0,14-0,2).

Значення дози для переривчастої вібрації у будівлях закладів дошкільної освіти в денний (або нічний) час рекомендується приймати, м/с^{1,75}:

- прийнятні значення – 0,2 (0,13);
максимальні значення – 0,4 (0,26).

Вібрація в виробничих приміщеннях закладів дошкільної освіти повинна відповідати вимогам ДСН 3.3.6.039.

Захист від випромінювання, природних радіонуклідів, шкідливих хімічних речовин

11.8 Заклади дошкільної освіти повинні бути захищені від іонізуючого випромінювання радіонуклідів та електромагнітного випромінювання згідно з вимогами ДГН 6.6.1-6.5.001 (розділ 8 НРБУ), ДСН 239.

11.9 Потужність поглинутої в повітрі дози (ППД) гамма-випромінювання в приміщеннях будівель закладів дошкільної освіти не повинна перевищувати 73 пГр/с (30 мкР/год), а при реконструкції – 122 пГр/с (50 мкР/год.).

11.10 Ефективна питома активність природних радіонуклідів не повинна перевищувати 370 Бк/кг у всіх матеріалах і виробках, які використовують у будівлях і для облаштування території фізкультурних та групових ігрових майданчиків закладів дошкільної освіти, що споруджуються заново та реконструюються.

Середньорічна еквівалентна рівноважна об'ємна активність радону-222 у повітрі приміщень будівель закладів дошкільної освіти, що будуються заново і реконструюються, не повинна перевищувати 50 Бк/м³, а у будівлях, що експлуатуються, – 100 Бк/м³.

11.11 Концентрації шкідливих хімічних речовин (ацетон, аміак, фенол, стирол, толуїлендіізоціанат, формальдегід) в повітрі приміщень будівель закладів дошкільної освіти з елементами повного внутрішнього оздоблення не повинна перевищувати діючих гігієнічних нормативів для атмосферного повітря.

11.12 Для зменшення рівня концентрації фенолу, формальдегіду та фталатів у повітрі навчальних та ігрових приміщень необхідно застосовувати гомогенний лінолеум.

12 ДОВГОВІЧНІСТЬ І РЕМОНТОПРИДАТНІСТЬ

12.1 Несучі конструкції будівлі повинні зберігати свої якості згідно з вимогами ДБН В.1.2-2, ДБН В.1.2-6, ДБН В.1.2-8, ДБН В.1.2-9, ДБН В.1.2-14 протягом передбаченого строку служби (експлуатації), який повинен бути встановлений у завданні на проектування.

12.2 Якості несучих конструкцій будівлі, які визначаються показниками її міцності і стійкості, а також строку служби будівлі в цілому, повинні зберігатися в допустимих межах з урахуванням вимог ДБН В.1.2-14, ДБН В.2.6-98, ДБН В.2.6-162, ДБН В.2.6-198.

12.3 Елементи, деталі, обладнання з строками служби, меншими ніж передбачений строк служби (експлуатації) будівлі, мають бути замінені відповідно до встановленого в проекті міжремонтними періодами і з урахуванням вимог завдання на проектування.

12.4 Конструкції і деталі повинні бути виконані з матеріалів, що відзначаються стійкістю до можливого впливу вологи, низьких температур, агресивного середовища, біологічних та інших несприятливих факторів згідно з ДБН В.1.2-9, ДСТУ Б В.2.6-145.

Має забезпечуватися непроникнення дощових, талих, ґрунтових вод у товщу несучих і огорожувальних конструкцій будівлі закладів дошкільної освіти, а також утворення недопустимої кількості

конденсаційної вологи в зовнішніх огорожувальних конструкціях шляхом достатньої герметизації конструкцій або влаштування вентиляції закритих просторів і повітряних прошарків. Стикові з'єднання збірних елементів і шаруваті конструкції мають бути розраховані на сприйняття температурно-вологісних деформацій та зусиль, що виникають при нерівномірному осіданні основ і при інших експлуатаційних впливах (діях). Ущільнюючі та герметизуючі матеріали, що застосовуються у стиках, повинні зберігати пружні та адгезійні властивості при впливі мінусових (від'ємних) температур і вологи, а також бути стійкими до ультрафіолетових променів. Герметизуючі матеріали мають бути сумісними з матеріалами захисних і захисно-декоративних покриттів конструкцій у місцях їх з'єднань.

12.5 Повинна бути забезпечена можливість доступу до обладнання, арматури та приладів інженерних систем будівлі і їх з'єднань для огляду, технічного обслуговування, ремонту та заміни.

Обладнання і трубопроводи мають бути закріплені на будівельних конструкціях закладів дошкільної освіти таким чином, щоб їх працездатність не порушувалася у разі можливих переміщень конструкцій.

12.6 При спорудженні закладів дошкільної освіти у районах зі складними геологічними умовами, районах, що зазнають сейсмічних впливів, підробки, просідання та інших переміщень ґрунту, включаючи морозне видимання (здимання), вводи інженерних комунікацій повинні виконуватися з урахуванням необхідності компенсації можливих деформацій основи згідно з вимогами, встановленими нормами щодо інженерних мереж.

13 ВИМОГИ ДО ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

13.1 Об'ємно-планувальні і конструктивно-технологічні рішення будівель закладів дошкільної освіти, а також системи їх інженерного обладнання мають забезпечувати оптимальний рівень енерговитрат при будівництві та експлуатації згідно з вимогами ДБН В.1.2-11, ДСТУ Б А.2.2-8, ДСТУ-Н Б А.2.2-5, ДСТУ-Н Б А.2.2-13, [13].

13.2 Огорожувальні конструкції будівлі мають проектуватися з теплозахисними властивостями, які забезпечують питоме споживання теплової енергії, що витрачається на теплопостачання, забезпечення нормативних санітарно-гігієнічних параметрів мікроклімату приміщень, довговічності огорожувальних конструкцій під час експлуатації будівель і споруд у межах встановлених норм згідно з вимогами ДБН В.2.6-31, ДБН В.2.5-67, а також ДСТУ Б EN 15251.

Слід застосовувати обладнання інженерних систем (крім систем протипожежного захисту) класом енергоефективності за його визначеності для даного типу обладнання не нижче "С" та не нижче ніж клас енергоефективності інженерної системи. Рекомендується застосовувати обладнання вищого класу енергоефективності ніж клас енергоефективності інженерної системи [14].

13.3 Всі будівлі, що підключаються до систем централізованого теплопостачання, мають бути обладнані вузлами комерційного обліку згідно з ДСТУ EN 1434-6.

13.4 Системи теплоспоживання будівель мають бути обладнані регуляторами теплового потоку.

13.5 Встановлення дефлекторів на викиді витяжних систем не допускається.

13.6 Припливно-витяжні установки рекомендується проектувати з утилізаторами теплоти витяжного повітря. Підвищення енергоефективності систем вентиляції та зменшення питомої вентиляційної потужності слід враховувати згідно з ДСТУ Б EN 13779. Для забезпечення відповідного класу енергоефективності у системах вентиляції слід застосовувати:

– механічну припливну та/або витяжну вентиляцію, що працює за потреби. Регулювання за потреби включає змінний режим роботи системи за часом (наприклад, нічне зниження витрати повітря, зниження у неробочі години тощо) та/або регулювання відповідно до поточних (фактичних) потреб у вентиляції (наприклад, відповідно до присутності людей, концентрації CO₂ у повітрі приміщення тощо);

– механічну припливно-витяжну вентиляцію з утилізацією теплоти повітря, що видаляється (окрему для кожного приміщення, що обслуговується, або загальну для декількох приміщень або будівлі). Зблоковану (поєднану в одному блоці) припливно-витяжну установку слід проектувати з утилізаторами теплоти витяжного повітря.

13.7 Економію енергії, що споживається інженерними системами, від підвищення класу енерго-ефективності їх технічного оснащення, автоматизації, моніторингу й управління, слід визначати згідно з ДСТУ Б EN 15232.

ДОДАТОК А
(обов'язковий)

МАКСИМАЛЬНА НАПОВНЮВАНІСТЬ ГРУП ЗАГАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТА САНАТОРНОГО ТИПУ У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ (ЯСЛАХ, ДИТЯЧИХ САДКАХ, ЯСЛАХ-САДКАХ, БУДИНКАХ ДИТИНИ) ТА ГРУПАХ КОРОТКОТРИВАЛОГО ПЕРЕБУВАННЯ ДІТЕЙ

Таблиця А.1

Найменування групи, вік дітей	Кількість місць у групі		
	ясла, дитячий садок, ясла-садок	будинки дитини	короткотривалого перебування дітей
Ясельна група			
Немовлята – до одного року	10*	10	10
I група раннього віку – від одного до двох років	15	10	
II група раннього віку – від двох до трьох років	15	10	
Садова група			
Молодша – від трьох до чотирьох років	20	–	10
Середня – від чотирьох до п'яти років	20	–	
Старша – від п'яти до шести-семи років	20	–	
* Ясельні групи санаторного типу для дітей до одного року в яслах і ясла-садках не створюються.			
Примітка 1. Наповнюваність різновікових груп у закладах дошкільної освіти становить 15 дітей.			
Примітка 2. Наповнюваність груп з організацією інклюзивного навчання встановлюється Міністерством освіти і науки України і становить до 15 осіб згідно з "Порядком комплектування інклюзивних груп" (наказ Міністерства освіти і науки України від 06.02.2015 № 104/52).			

ДОДАТОК Б
(обов'язковий)**ВИМОГИ ДО ПРОЕКТУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ
І ГРУПОВИХ ОСЕРЕДКІВ ДЛЯ ДІТЕЙ З ФІЗИЧНИМИ
ТА (АБО) ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ**

Б.1 Розрахункова кількість дітей у спеціальних групах закладів дошкільної освіти визначається відповідно до статті 19 Закону України "Про освіту" (наказ Міністерства освіти і науки України від 20 лютого 2002 року № 128 "Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах"). Відповідно до цього розрахункова кількість місць у спеціальних групах закладів дошкільної освіти повинна бути не більшою для дітей:

- глухих, сліпих, із складними вадами розвитку – 6 місць;
- зі зниженим слухом – 8 місць;
- зі зниженим зором, з косоокістю і амбліопією -10 місць;
- розумово відсталих, затримкою психічного розвитку, з важким порушенням мови і хворих на сколіоз – 10 місць;
- глибоко розумово відсталих – 8 місць;
- з порушенням опорно-рухового апарату – 8 місць;
- з фонетико-фонематичним недорозвитком мови – 12 місць.

У закладах дошкільної освіти (яслах-садках) комбінованого типу спеціальні та санаторні групи влаштовуються згідно з вимогами санітарного законодавства.

Б.2 Розміри земельних ділянок спеціальних закладів дошкільної освіти повинні передбачатися із розрахунку не менше ніж 60 м² на одне місце, у комбінованих закладах дошкільної освіти – з урахуванням комплектації груп за завданням на проектування із розрахунку від 45 м² до 60 м² на одне місце, у санаторних закладах – аналогічно, як в яслах-садках загального розвитку із розрахунку 40 м² – 45 м² на одне місце згідно з положеннями цих Норм і ДБН В.2.2-12.

Б.3 На території спеціального закладу дошкільної освіти для дітей з порушенням опорно-рухового апарату уклон доріжок і тротуарів передбачається не більше ніж 5 %, а ширина їх не менше ніж 1,6 м. На поворотах і через кожні 6 м вони повинні мати майданчики для відпочинку.

На території спеціального закладу дошкільної освіти для сліпих і дітей зі зниженим зором ширина прогулянкових доріжок для безпеки пересування дітей повинна бути не менше ніж 3 м і мати двобічну огорожу в двох рівнях: поручень (перила) на висоті 0,9 м і планка на висоті 0,15 м.

Огорожа передбачається для усіх предметів, які можуть бути перепорою під час пересування дітей: дерева, чагарники, стовпи тощо.

Біля поворотів, поблизу перехресть, біля будівель, стовпів та інших перепон доріжки повинні мати крупнозернисту структуру покриття, шерехата поверхня яких служить сигналом для уповільнення ходьби. Асфальтовані доріжки повинні мати дугоподібний профіль залежно від їх ширини (середина доріжки підіймається над бічними сторонами від 50 мм до 150 мм).

У спеціальних закладах дошкільної освіти для дітей з порушенням зору (для сліпих і дітей зі зниженим зором) слід передбачати тактильні наземні покажчики на доріжках і підлогові покажчики у будівлях згідно з вимогами ДСТУ-Н В.2.2-31.

Б.4 Групові майданчики у спеціальних закладах дошкільної освіти влаштовуються із розрахунку на одне місце у групі, не менше ніж:

- 12,0 м² – для дітей зі зниженим зором, з косоокістю і амбліопією, з порушенням інтелекту (розумово відсталих), але не менше ніж 120 м²;
- 15,0 м² – для дітей з порушенням опорно-рухового апарату, слуху, але не менше ніж 120 м².

Тіньові навіси розміщують біля кожного групового майданчика і повинні мати площу не менше ніж 30 м^2 .

Групові і фізкультурний майданчики слід відокремлювати захисними смугами зелені завширшки не менше ніж $3,0 \text{ м}$.

Фізкультурний майданчик у спеціальних закладах дошкільної освіти передбачають площею не менше ніж 200 м^2 із розрахунку на одне місце у групі не менше:

$20,0 \text{ м}^2$ – для дітей з порушенням зору та інтелекту (розумово відсталих);

$25,0 \text{ м}^2$ – для дітей з порушенням слуху та опорно-рухового апарату.

Елементи фізкультурного майданчика приймають згідно з 5.12 цих ДБН та відповідно до вимог санітарного законодавства.

Ділянку овочевих і плодово-ягідних культур у спеціальних закладах дошкільної освіти передбачають площею не менше ніж 30 м^2 .

Б.5 Будівлі спеціальних закладів дошкільної освіти слід проектувати не вище ніж два поверхи і не нижче II ступеня вогнестійкості незалежно від кількості місць. Для дітей з порушенням опорно-рухового апарату оптимальними є одноповерхові будівлі. У випадку проектування останніх у 2 поверхи і в разі розміщення групових осередків для дітей з інвалідністю на другому поверсі слід передбачати встановлення ліфтів, які влаштовують згідно з 6.1.9 ДБН В.2.2-9 і розраховують на перевезення одночасно двох крісел колісних для переміщення дітей з інвалідністю між поверхами.

Б.6 Шляхи евакуації з будівлі спеціальних і комбінованих закладів дошкільної освіти слід передбачати згідно з вимогами ДБН В.2.2-17, ДБН В.2.2-9 та ДБН В.1.1-7. Вимоги до внутрішнього обладнання, призначеного для оповіщення, евакуації, інформування про небезпеку дітей з інвалідністю усіх категорій, слід виконувати згідно з положеннями 6.5 ДБН В.2.2-17, ДБН В.2.5-56, а також ДСТУ-Н Б В.2.2-31, ДСТУ 7246.

Б.7 Основний та допоміжні входи до будівлі, а також евакуаційні виходи з будівлі назовні слід обладнувати пандусом з уклоном не більше ніж $1:12$ або 8% ($1:10$ або 10% при перепаді рівнів підлоги до $0,2 \text{ м}$) згідно з 6.3.2 ДБН В.2.2-17, а за необхідності влаштовують також і сходи з уклоном $1:3$ із сходишками заввишки не більше ніж $0,12 \text{ м}$.

Ширина вхідного тамбуру має бути не менше $2,2 \text{ м}$, вхідних дверей – не менше ніж $1,2 \text{ м}$.

Б.8 Сходи у будівлях повинні мати двобічні поручні, а в закладах дошкільної освіти для дітей з порушенням інтелекту – огорожу заввишки $1,8 \text{ м}$ або суцільну огорожу сіткою.

У будівлях закладів дошкільної освіти для дітей з порушенням опорно-рухового апарату сходи, сходові клітки обладнуються двобічними поручнями, які встановлюються у двох рівнях на висоті $0,9 \text{ м}$, і додатковий нижній поручень на висоті $0,5 \text{ м}$.

Б.9 Висота основних приміщень спеціальних закладів дошкільної освіти має бути не нижче за $3,0 \text{ м}$ (з урахуванням того, що висоту наземних поверхів від підлоги до підлоги наступного поверху приймають не менше ніж $3,3 \text{ м}$).

Б.10 Склад приміщень групових осередків спеціальних закладів дошкільної освіти для дітей з порушенням слуху, зору, інтелекту та опорно-рухового апарату, а також площі цих приміщень (не менше) визначаються згідно з таблицею Б.1. При цьому площу ігрових слід приймати не менше ніж 40 м^2 , спалень – від 24 м^2 до 30 м^2 .

Групові осередки проектуються з урахуванням наскрізного або кутового провітрювання. Верхні фрамуги та важільні пристрої вікон ігрових слід влаштовувати згідно з вимогами 6.18 цих Норм.

Б.11 Орієнтацію вікон ігрових кімнат, залів для музичних і фізкультурних занять у спеціальних закладах дошкільної освіти, у тому числі для сліпих і дітей зі зниженим зором, а також глухих і дітей зі зниженим слухом, слід передбачати тільки на південь та схід.

Таблиця Б.1 – Склад та площі приміщень групових осередків спеціальних закладів дошкільної освіти

Найменування приміщень	Одиниця виміру	Площа приміщень групових осередків для дітей з порушенням					
		слуху (глухих і зі зниженим слухом)	зору		інтелекту (розумово відсталих)	опорно-рухового апарату	
			сліпих і зі зниженим зором	з косоокістю і амбліопією		для дітей до трьох років	для дітей від трьох до семи років
1. Роздягальня	м ² на одне місце	1,5	1,5	1,2	1,5	2,0	2,0
2. Ігрова	»	4,5	4,0	4,0	4,0	5,0	5,0
3. Кімната для корекційних занять ^{*)}	»	3,0	3,0-2,4	–	–	–	–
4. Спальня	»	3,0	3,0	2,4	3,0	4,0	4,0
5. Туалетна	»	1,2	1,2	1,0	1,2	1,5	1,5
6. Плеопто-ортопична кімната ^{**)}	»	–	2,4	2,4	–	–	–
7. Веранда неопалювана (для 50 % дітей)	»	–	–	–	–	3,0	3,0
8. Логопедична кімната або кімната для групових та індивідуальних занять з дітьми, що страждають розладом мовлення ^{**)}	м ²	–	–	–	12	–	12 (на кожні дві групи)
9. Процедурна	»	–	–	–	–	12	–
10. Буфетна	»	5	5	5	5	5	5
11. Приміщення для зберігання особистих речей дітей	»	4	4	4	4	4	4

^{*)} Допускається влаштування загального на заклад приміщення площею від 18 м² до 24 м².
^{**)} Допускається влаштування загального на заклад приміщення площею не менше ніж 24 м².

Б.12 Природне освітлення приміщень ігрових, класів для занять, спалень та роздягалень спеціальних закладів дошкільної освіти забезпечується згідно з вимогами 11.3 цих Норм.

Приміщення ігрових для сліпих і дітей зі зниженим зором слід обладнувати комбінованою системою штучного освітлення. Сумарний рівень освітленості в навчальних приміщеннях від загального і місцевого освітлення для дітей з порушенням зору має бути не менше ніж 1000 лк. Кожне робоче місце має бути обладнане світильниками місцевого освітлення. Розетки для підключення місцевого освітлення розміщують на висоті не менше ніж 1,8 м.

Рівень штучної освітленості в ігрових і навчальних приміщеннях повинен бути не менше ніж 600 лк; для дітей, які страждають світлобоязню, – не більше ніж 500 лк, допоміжних приміщень – в межах від 300 лк до 400 лк.

Б.13 Для музичних, фізкультурних занять та коригувальної гімнастики у спеціальних закладах дошкільної освіти передбачають такі приміщення:

- зал для музичних занять площею не менше ніж 60 м^2 – у всіх типах спеціальних закладів дошкільної освіти;
- зал для фізкультурних занять площею не менше ніж 60 м^2 – у всіх типах спеціальних закладів дошкільної освіти;
- кімнату коригувальної гімнастики площею не менше ніж 36 м^2 – у закладах для дітей з порушенням слуху, зору та інтелекту (розумово відсталих);
- зал для занять лікувальною фізкультурою площею не менше ніж 60 м^2 – у закладах для дітей з порушенням опорно-рухового апарату;
- кімнату масажу та індивідуальних занять механотерапією і лікувальною фізкультурою (одна на 4 групи) площею не менше ніж 36 м^2 – у закладах для дітей з порушенням опорно-рухового апарату.

При залах та кімнатах для занять передбачають комору площею не менше ніж 6 м^2 для зберігання обладнання.

У спеціальних закладах дошкільної освіти усіх типів слід передбачати зал площею не менше ніж 80 м^2 з ванною басейну не менше $10 \text{ м} \times 4 \text{ м}$ з роздягальнями, душовими і туалетними (згідно з вимогами 6.31 цих Норм), а також логопедичний кабінет (кабінет вчителя-логопеда) площею не менше ніж 12 м^2 .

Б.14 Медичні приміщення спеціальних закладів дошкільної освіти для дітей з фізичними та інтелектуальними порушеннями повинні мати розширений склад приміщень (відповідно до профілю закладу) і передбачаються за завданням на проектування.

До складу медичних приміщень повинні входити: медична кімната площею не менше ніж 14 м^2 ; процедурний кабінет – 8 м^2 ; ізолятор, що містить приймальню, – 6 м^2 , палати – 6 м^2 або 9 м^2 (на одне або два місця відповідно); туалетну з місцем для зберігання дезінфікуючих засобів – 6 м^2 ; кабінет лікаря-спеціаліста – 9 м^2 ; приймальня-очікувальна при кабінеті лікаря-спеціаліста – 6 м^2 ; фізіотерапевтичний кабінет – 18 м^2 ; кабінет масажу – 9 м^2 .

Крім того, у закладах для дітей з порушенням опорно-рухового апарату додатково передбачають приміщення з ванною підводного масажу площею не менше ніж 18 м^2 , приміщення на дві лікувальні ванни – 24 м^2 , приміщення для електро- і світлолікування на 6 процедурних місць – 36 м^2 з підсобним приміщенням – 8 м^2 , приміщення для теплолікування на три процедурних місця – 18 м^2 з підсобним приміщенням – 6 м^2 , приміщення прибирального інвентаря – 3 м^2 , приміщення для медперсоналу не менше: гардеробні – 12 м^2 , душові – 7 м^2 , туалети – 3 м^2 .

ДОДАТОК В
(довідковий)

САНІТАРНО-ТЕХНІЧНЕ ОБЛАДНАННЯ БУДІВЕЛЬ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Таблиця В.1

Найменування приміщень	Умивальники		Унітази		Злив зі змішувачем	Водорозбірний кран	Піддон з душовою сіткою на гнучкому шланзі	Мийка двокамерна зі змішувачем	Рушникосушитель
	Дитячий з туалетним краном	Дорослий зі змішувачем	Дитячий	Дорослий					
1. Буфетна	–	–	–	–	–	–	–	1	–
2. Туалетна ясельних груп	2	1	1	1	1	–	1 глибокий	–	1
3. Туалетна садових груп	4	–	3	1	–	–	1 мілкий	–	1
4. Туалетна інклюзивних груп	2	–	2	1	–	–	1 мілкий	–	1
5. Зал басейну	–	–	–	–	–	1	–	–	–
6. Душова та туалет при роздягальнях басейну	1	–	1	–	–	–	За 6.31	–	–
7. Медична кімната	–	1	–	–	–	–	–	–	–
8. Приймальна ізолятора	–	–	–	–	–	–	–	1	–
9. Палата ізолятора	1	–	–	–	–	–	–	–	–
10. Туалетна ізолятора і приміщення дезінфікуючих засобів	–	1	–	–	1	–	1	–	1
11. Оглядова будинків дитини	–	1	–	–	–	–	–	–	–
12. Палати карантинного відділення	1	–	–	–	–	–	–	–	–
13. Туалетна карантинного відділення	–	1	–	–	1	–	1	–	1
14. Туалет персоналу	–	1	–	1	–	–	–	–	–
15. Душова персоналу	–	–	–	–	–	–	1	–	–

Примітка. У кабінетах лікаря, фізіотерапевтичному, масажу слід передбачати по одному умивальнику зі змішувачем для дорослих. У туалетних будинків дитини для дітей до одного року, санпропускнику, туалетних ізолятора будинків дитини замість душового піддону встановлюється ванна з гнучким шлангом.

ДОДАТОК Г
(довідковий)

БІБЛІОГРАФІЯ

- 1 Организация учебных занятий в специальных общеобразовательных школах-интернатах для слепых и слабовидящих детей (Гигиенические рекомендации) № 1832-78 (МЗ СССР) (Організація навчальних занять у спеціальних загальноосвітніх школах-інтернатах для сліпих і дітей, що слабо бачать (Гігієнічні нормативи) № 1832-78 (МОЗ СРСР))
- 2 ВСН 600-81 / Минсвязи СССР. Инструкция по монтажу сооружений устройств связи, радиовещания и телевидения (Інструкція щодо монтажу споруд пристроїв зв'язку, радіомовлення та телебачення)
- 3 ВСН 1-77/ Минсвязи СССР. Инструкция по проектированию молниезащиты радиообъектов (Інструкція з проектування блискавкозахисту радіооб'єктів)
- 4 ВСН 60-89 / Госкомархитектуры. Устройства связи, сигнализации и диспетчеризации инженерного оборудования жилых и общественных зданий. Нормы проектирования (Пристрої зв'язку, сигналізації та диспетчеризації інженерного обладнання житлових і громадських будинків. Норми проектування)
- 5 Нормали архитектурно-планировочных элементов жилых и общественных зданий с учетом использования их инвалидами. Пособие по проектированию / Под ред. В.В.Куцевича.– К.: КиевЗНИИЭП, 1999 (Нормалі архітектурно-планувальних елементів житлових та громадських будинків з урахуванням використання їх інвалідами. Посібник з проектування)
- 6 Рекомендации по проектированию сети учебно-воспитательных учреждений, номенклатуре типов зданий, проектированию новых и реконструкции существующих зданий яслей-садов и общеобразовательных школ для городского строительства. – К: КиевЗНИИЭП, 2002 (Рекомендації щодо проектування мережі навчально-виховних закладів, номенклатури типів будівель, проектування нових і реконструкції існуючих будівель ясел-садків та загальноосвітніх шкіл для міського будівництва. – К: КиївЗНДІЕП, 2002)
- 7 Пособие по проектированию учебно-воспитательных комплексов "Детский сад – начальная школа". – К: КиевЗНИИЭП, 2003 (Посібник з проектування навчально-виховних комплексів "Дитячий садок – початкова школа". – К: КиївЗНДІЕП, 2003)
- 8 СанПиН 2605-82 Санитарные нормы и правила обеспечения инсоляцией жилых и общественных зданий и территории жилой застройки (Санітарні норми і правила забезпечення інсоляцією житлових та громадських будинків і території житлової забудови)
- 9 СН 2150-80 Санитарно-гигиенические нормы допустимых уровней ионизации воздуха производственных и общественных помещений (Санітарно-гігієнічні норми допустимих рівнів іонізації повітря виробничих і громадських приміщень)
- 10 СН 3077-84 Санитарные нормы допустимого шума в помещениях жилых и общественных зданий и на территории жилой застройки (Санітарні норми допустимого шуму у приміщеннях житлових та громадських будинків і на території житлової забудови)
- 11 СНиП 3.05.06-85 Электротехнические устройства (Електротехнічні пристрої)
- 12 СНиП 3.05.07-85 Системы автоматизации (Системы автоматизації)
- 13 Directive 2010/31/EU on the energy performance of buildings (Директива 2010/31/ЄС з енергоефективності будівель)
- 14 Directive 2010/30/EU on the indication by labelling and standard product information of the consumption of energy and other resources by energy-related products (Директива 2010/30/ЄС про вказування за допомогою маркування та стандартної інформації про товар обсягів споживання енергії та інших ресурсів енергоспоживчими продуктами)

Код УКНД 91.040.10

Ключові слова: сфера застосування, нормативні посилання, терміни та визначення понять, заклади дошкільної освіти, ясла, ясла-садки, дитячі садки, спеціальні заклади дошкільної освіти, будинки дитини, умови для безперешкодного доступу, вимоги до проектування, об'ємно-планувальні рішення, склад та площі приміщень, механічний опір та стійкість, інженерне обладнання, пожежна безпека, безпека та доступність у використанні, санітарно-гігієнічні вимоги, довговічність і ремонтпридатність, енергозбереження та енергоефективність, додатки.